

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Naše najžalostnejše poglavje

Zadnje čase zagrinja slovensko deželo ogromen val alkoholizma, v katerem se potaplja velik del našega rodu. Nismo pristaši take antialkoholne propagande, ki izhaja iz načela, da je uživanje plemenitega soka vinske trte že samo na sebi nekaj elabega, manj vrednega, če ne naravnost grešnega. To puritansko ali, če hočete, janzenistično naziranje ima svoje korenine v osnovni zmoti o značaju narave, naravnih dobrin in zemskih užitkov, ki se smatrajo že sami na sebi kot nekaj, kar se absolutno protivi božjemu redu, nadnaravnim vrednotam, idealnemu krščanskemu življenju. Ker ni naša naloga, da bi napisali razpravo o etiki, poudarjamo samo to, da zemski užitki po krščanskem pravoslovju na sebi niso nobeno zlo niti izhajajo »iz zlega«, ampak postanejo zlo šele uživani preko mere, tako da motijo in ovirajo uresničenje višjega duhovnega reda. Pač se more človek v hrepenenju po izredni popolnosti izvestim zemskim užitkom prostovoljno docela odpovedati, toda za veliko večino človeštva se to ne zahteva, pa tudi svetnik, ki jih človek lahko, četudi bi se ne branil užitkov, ki jih narava nudi, da le varuje pravo mero, da jih le zna spraviti v sklad z notranjo izpolnitvijo svojega življenja in da jih gleda ter sprejema v resnici kot darove božje. Več o tem se lahko vsakdo pouči pri Františku Saleškem, tem velikem nasprotniku svetomrznosti puritanske lažskeze. Da pri nas abstinenčni pokret ni imel tistih uspehov, ki bi jih lahko imel, temu je po našem prepričanju kriva njegova napačna začetna usmeritev v gori omejenem smislu, ki ga ni bilo mogoče zakriti s higienskimi, gospodarskimi in socialnimi razlogi za abstinenco, in ki je zbudil umeven odpor v vsaki zdravniški naravi. To je treba obžalovati zaradi pokreta samega, ki je kot borba proti pijanstvu našemu narodu tako krvavo potreben.

Gre za to, da se božje dobrote prav uživajo, da se uživajo zmerno in da se uživajo v harmonični zvezi z drugimi, kar ne velja samo za dobro kapljico vina, ampak za sleherni užitek, ki nam ga nudi narava. Samó tak užitek oplešuje življenje, množi vitalnost in tudi duha lahko oplemenituje ter je pod temi pogoji nujen del naše kulture. Kulture človek se že po tem loči od barbarja, kaj, koliko, kdaj in v kakšnih okoliščinah je in pije. Zato ima pravi užitek od darov stvarstva narave samo kulturni človek, ki ve, da vsak prekomeren užitek ni več užitek, dočim barbar žre in vlija vase, zamenjajoč resnični užitek s popolno omotico, z organsko zastrupitvijo in alkoholso blodavostjo. Tragično v našem narodu je to, da visoka stopnja omike, do katere je došel, ni mogla še zatreti v njem težnje po čezmernem, boleznem in od drugih višjih užitkov ločenem popivanju, ki je postalo nekaj samonamen; da se pijanost in pijanje ne smatra za moralno manjvrednost in za sramoto; da se v mnogih krogih — in žalibog v takozvanih inteligentnih ni menj kakor med največjim moralnim izvrženostvom — močnost in junštvo meri po količini konsumiranega alkohola in v pijanski omotici prečutih noči. V tem surovem pojmovanju uživanja, v tem čisto neoplenenem, v resnici samo materialnem, od nobenega žarka Duha osvetljenem uživanju naturnih dobrot — in to se ne nanaša samo na Bakha, ampak tudi na Venero — tiči naša velika rana, tu zija ogromna vrzel v naši kulturi, tu je treba prijeti za delo.

Gotovo so eden glavnih krivcev alkoholizma neurejene socialne razmere sodobne družbe, ki jih je treba v prvi vrsti in najprej začeti zdraviti, ako naj se iztrebi alkoholizem. To pa je poglavje zase, ki je vredno posebne razprave. S socialno reformo družbe mora iti vzporedno etična poglobitev vsakega posameznika, da bo znal svoje užitke poduhoviti in v svoj višji svet vrediti, kakor smo naglašali v predidajočem poglavju. Brez dvoma pa so obenem brez ozira na obstoječi socialni in moralni red — boljše rešeno nered — potrebne nekatere posebne in direktne protialkoholne uredbe zakonodajnega in policijskega značaja, ki pomenjajo za povodenj alkoholizma to, kar pomenja jez za de-ročo vodo. In o tem hočemo danes govoriti.

Naj bo vzrok huda psihična depresija, ki danes tare posebno malega človeka, ali pa dejstvo, da naša davčna postavoda ne zna ali se ne upa z zadostno silo zagrabiti s svojimi kleščami alkoholizma in prid državne blaginje in narodnega fizičnega in moralnega zdravja obenem — dejstvo je, da se zadnje čase pri nas strahotno in čedalje več pije. Vprav živinski pobjoi in najnagnjenjši zločin, izvirajoči tako iz degeneracije kroničnega alkoholizma, kakor iz slučajne hude vinske omotice, glasno pričajo o tem dejstvu. Večina teh strahotno množičnih se zločinov je v zvezi z vinotoč pod vejo, s popivanjem po zidanih in na domu, s prosto prodajo doma pridelanega vina po vinogradniku samem, kar se je sedaj vse pri nas udomačilo. K temu moramo pristeti vinotoče v raznih malih, za-kušnih in vse kaj drugega kot čednih lokalih, ki se množijo ko gobe in v katerih se najraje zbirajo vsi degenerati naše družbe, brezposelniki, delamrnoči in k zločinstvu nagnjeni ter vsake vrste drugi izpačeni elementi. Velik činitelj pri naraščanju tega vprav divjega in naravnost patološkega pijanstva je šarmarnica, ki se desokrat primešuje v vino, in na najrazličnejše načine potvorno vino, tako da se lahko najpoštenjši človek, ki slučajno pade v tako luknjo, ob dveh, treh kozarcih naravnost do brez zavestnosti zastrupi. Na lastne oči smo tudi videli moža, ki je brez vsakega strahu in ovire po vaseh prodajal pristno šarnico!

Ne dvomimo, da oblast to ve in vidi pa da je tudi voljna to odločno poseči vmes. Policija sama upravičeno toži, koliko zla povzročajo te vrste popivališča, kako se nevarno množe, kakšno škodo

Agrarna konferenca v Varšavi

Poljska poziva agrarne države h solidarnosti

Varšava, 24. avg. tg. Danes so se sestali na konferenco malih in srednjih vzhodno-evropskih agrarnih držav, zastopniki Bolgarske, Jugoslavije, Romunije, Poljske, Češkoslovaške, Madjarske, Estonske in Latvije pod predsedstvom Poljske h konferenci, ki je zelo pod vplivom sklepov angleške imperialne konference v Ottawi. Zastopani pa nista Finska in Litva, in sicer najbrže radi tega, ker se interesi teh dveh držav ne strinjajo s poljskimi interesi. Že na otvoritveni seji se je jasno pokazala poljska inicijativa na eni strani in velika rezerviranost ostalih držav na drugi strani. Dočim se druge države zastopali deloma poslaniki, deloma pa strekovni referenti, je poljska vlada pozdravila konferenco po namestniku ministrskega predsednika in državnem tajniku kmetijskega ministva. Prisoten je bil sam zunanji minister Zaleski, ki je s svojo navzočnostjo poudaril pomen, ki ga pelaga Poljska na to, da bi se sklenil blok navedenih držav. Na sejah nekaterih komisij te konference je bilo jasno opaziti, da stavi Poljska dva predloga, katere naj bi bila podlaga za razpravo. Oba

predloga stremita za tem, da bi se vprašanje prodaje kmetijskih pridelkov tesno zvezalo s kreditnim problemom. Predlaga se, da naj bi upniške države dovolile agrarnim državam dolžnicam posamezno ali skupno uvozne kontingente, katerih vrednost naj bi se porabila za poplačilo denarnih obveznosti. V agrarnih državah naj bi se ustanovil poseben kmetijski kreditni fond, ki naj bi prevzel zamrznjene kmetijske zahteve in jih skušal s državnim jamstvom likvidirati v kapitalno močnih državah. Na vprašanje razdelitve agrarnih držav z novimi uvoznimi kontingenti, se bo razpravljalo še dalje. Ti poljski predlogi se naslanjajo na misel študijskega odbora za agrarne države, ki je bil ustanovljen na lozanski konferenci, in bo o uspehu varšavske konference poročal temu odboru.

Varšava, 24. avgusta. AA. Poluradna »Gazeta Poljska« priobčuje članek izpod peresa bivšega finančnega ministra Matuševskega. Članek ima naslov »Pot k ravnotežju« in govori o ciljih konference agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope. Konferenca je bila otvorjena

v Varšavi danes.

Matuševski smatra, da se nanaša delo te konference na tale načelna vprašanja:

1. nesorazmerje med cenami poljskih pridelkov in industrijskih proizvodov.

2. sporazumno delo proti omejitvam svobodnega krogotoka kapitalov, zlasti proti omejitvam v odošnjah med dolžniki in upniki.

Naloga agrarnega bloka srednje-evropskih in vzhodno-evropskih držav je, da se soglasno opredeli napram tem vprašanjem. V vprašanju vojnih in drugih dolgov je treba upoštevati sedanje stanje cen. Upniške države morajo uvideti, da spada to vprašanje k glavnim ukrepom proti krizi. Najmanjša ugodnost, ki jo lahko upniške države podelje svojim upnikom pa je ta, da dovolijo pridelkom in proizvodom svojih upnikov razne uvozne olajšave in prednosti. Pisec opozarja na koncu svojega članka, da je treba ohraniti solidarnost med agrarnimi državami za vsako ceno.

Napet položaj v Nemčiji

Papen se še ni odločil za potrditev obsodbe

Berlin, 24. avgusta. tg. Po včerajšnjih demonstracijah je minula pretekla noč mirno. Policija je morala ulice, ki vodijo k sodni palači, izprazniti, ker so se vedno na novo zbirale gruč demonstrantov. Do sedaj se še ne potrjuje vest, da bi bil poslan v Berlin stotnik Röhm, štabni šef Hitlerjevih napadalnih oddelkov, da se pogaja z državnim kancijem o pomiloščenju obsojenih narodnih socialistov.

Hitler mobilizira

Berlin, 24. avgusta. Čuje se, da je berlinsko vodstvo napadalnih oddelkov nar.-soc. stranke brzojavno pozvalo vse voditelje in člane napadalnih oddelkov, ki se nahajajo na dopustu, da se takoj vrnejo k svojim oddelkom. Danes so bili vse dan napadalni oddelki v strogi pripravljenosti. Narodni socialisti ne zahtevajo nič več pomiloščenja za na smrt obsojene tovariše, temveč hočejo, da se jih enostavno izpusti na svobodo ter da se jim da zadoščenje na ta način, da se pokliče na odgovornost sodnike in državnega pravdnika, ki naj se za nepravilno obsodbo kaznujejo. Jasno je, da je vlada vsled tega prišla v zelo neprijeten položaj in ji skoraj onemogoča, da bi se poslužila pravice pomilostitve, ker bi se drugače ves svet prepričal, da se je zbala narodnih socialistov.

Francoski komentar

Pariz, 24. avgusta. AA. »Echo de Paris« se bavi z vprašanjem posledic, ki bi jih utegnili

imeti izvršitev sodb beuthenskega sodišča, in med drugim pravi:

Predsednika nemške vlade Papena so te stvari spravile v zelo neroden položaj. Če izposluje pomilostitev na smrt obsojenih hitlerjevcev, bo nemško javno mnenje smatralo, da je kapituliral pred grožnjami hitlerjevcev, ter da je s tem ustvaril prav nevaren primer. Če bi pa dopustil, da se obsodba izvrši, potem bi hitlerjeva religija dobila novih mučnikov, ki bi nacionalnim socialistom bili zelo ugodno propagandistično sredstvo za njihove strankarske namene. Zato je povsem razumljivo, da Papen zahteva, naj se mu dovoli časa, da o vsem tem dobro premisli.

Kako sodijo v Angliji

London, 24. avgusta. AA. Angleško časopisje zasleduje z veliko pozornostjo spor med v. Papenom in Hitlerjem, ki je izbruhnil zaradi smrtnih obsodb v Beuthenu. Listi prinašajo dolge komentarje o posledicah te borbe za Nemčijo in za vso Evropo.

»Daily Telegraph« pravi, da je v sedanjem notranjem položaju Nemčije dokaj tragično. Vojaška diktatura ki se je komaj pojavila, je prva, ki se upira hitlerjevi stranki Glavna sila te stranke je sovraštvo.

»Daily Mirror« smatra, da je položaj v Nemčiji posledica prevelikega števila šefov in razlik v naziranjih, ki so glavni znak moderne demokracije.

Po mnenju »News Chronicle« bi spopad med nacionalno socialističnimi oddelki in vlado kmalu končal v splošnem kaosu. Posledice te borbe bi bile za vso Evropo usodne. Nevarnost lahko od strani le predsednik Hindenburg.

General San Jurjo pred sodiščem

Madrid, 24. avg. AA. Prvi veliki proces španske republike se je pričel davi v Madridu pred šestim odsekom vrhovnega sodišča. Generala Sanjurjo in Garcia Dela Herran, polkovnik Emilio Esteban Infante in kapetan Juso Sanjurjo, sin generala Sanjurja, se morajo zagovarjati zaradi upora v Sevilli dne 10. avgusta.

Za proces vlada v španski prestolnici ogromno zanimanje. Pred vrati sodišča so vso noč bdeli ljudje, ki so imeli vstopnice v sodno dvorano. Davi zarana je morala policija izdati izredne ukrepe, da vzdrži red med množico.

Ob pol 7 sta dva inspektorja varnostne straže odšla v vojne zapore po obtožence. Ob 8 je občinstvo vstopilo v sodno dvorano. Ob 8.25 se je pojavil sodni dvor pod predsedstvom Martiana Gomeza Fernandez. Sodni dvor tvorijo predsednik, šest sodnikov in dva tajnika. Državo bo zastopal tožilec Martinez Aragon. Ob 8.30 je predsednik otvoril razpravo. V dvorani je bila strahovita vročina. Citanje je trajalo eno uro.

Madrid, 24. avgusta. AA. Vrhovno sodišče je po prečitaniu obtožnice zaslišalo razne priče, ki so vse izpovedale proti obtožencu. Nato je

povzročal pravnosti, zdravju in državi ta naraščajoča alkoholna podedenja. Treba je le še dejanj! Banovina, policija, mestna in obrtna oblast pa pošteni gostilničarski stan sam, ki ima od beznštva, točenja pod vejo in prostega popivanja samo škodo, morajo sodelovati in začeti skupno zahtevano akcijo, da narod ne ušone v alkoholizmu, da se ne razpase moralna kuga in degeneracija rodu, da se obvaruje država škode pred rojevanjem manjvrednih elementov. Mnogo bi se o tem še dalo povedati, za danes naj zadostuje apel na oblast, da se nemudoma začne z združenimi silami in s pomočjo vse zdrave in poštene javnosti taka odločna akcija, ki ne bo samo omejila pijanstva in pijanstvo strogo kaznovala, ampak tudi zapira vse lokale, ki po vseh svojstvih obratovalec in obrata pospešujejo pijanstvo in moralno degeneracijo ter seveda postavila enkrat za vselej neprekoračljivo mejo podeljevanju koncesij za vinotoče in podobne lokale — pa tudi za dovoljevanje veselice, ki pod najraznovrstnejšimi pretevezami samo zavajajo ljudstvo v alkoholizem, zapravljajo in narodno dekadenco.

državni tožilec imel svoj govor. V daljših izjavanjih je z ostrim izrazom napadal generala Sanjurja, kateremu je očital nezvestobo in felonijo napram novemu režimu. Prav tako pa je general Sanjurjo dokazal s svojim ravnanjem, da ne pozna patriotizma. S svojim početjem je uničil sloves civilne garde. Za generala Sanjurja je državni tožilec zahteval smrtno kazen, za tri druge obtožence pa dosmrtno ječo.

GENERALOV ZAGOVOR

Madrid, 24. avgusta. AA. General Sanjurjo je imel pred sodiščem dolg zagovor. Njegovo nasprotje do vlade je nastalo pred vsem zato, ker vlada ni znala ščititi vojske. Načrt za prevrat je pripravljval že več mesecev. Računal je s tem, da so bili neki vojaški krogi nezadovoljni z režimom. Največ nezadovoljstva je bilo v Sevilli. Tedaj so mu tudi poročali, da pripravljajo neki krogi revolucijo tudi v Madridu. Tako je 9. avgusta prispel v Sevillo s svojim sinom in s polkovnikom Estebanom Infantom. Nato je Sanjurjo pripovedoval, kako je odstavil civilna oblast in poveljnika garnizije, in kako je odšel v vojašnice, kjer so se mu takoj priključili oficirji. Njegov pokret ni bil monarhističen, marveč naperjen proti vlad. Svoj manifest je razširil po časopisju in radiju. Prav tako je dal pretrgati vse telefonske in druge zveze, ukinil je železniški promet. Ves dan je vladalo v mestu viharno navdušenje, zvečer pa so nastali dvomi in naslednjega dne je bil pokret na tleh. Sanjurjo je nato izjavil, da se ne spominja več imen oseb, ki so sodelovale pri pripravah za njegov upor. Prav tako ni bil v nobenih stikih z dogodki v Madridu. Ne spominja se, kdo naj bi bil vstopil v novo vlado.

Nato so prinesli v dvorano revolverje, ki so jih zaplenili pri obtožencih. Kapetan Justo Sanjurjo je izjavil, da je ravnal iz sinovske dolžnosti.

Madrid, 24. avgusta. tg. Vlada je v Vittorii in San Sebastianu ukrenila vse varnostne odredbe, ker so se širile vesti o novem monarhističnem puču. V Vittorii je policija prejela 4 bive šastnike in najmlajšega sina Primo de Rivero, v drugih krajih pa je policija prejela mnogo pristašev generala Sanjurja.

Velika goljufija s čeki v Zagrebu

Zagreb, 24. avgusta. ž. Razkrili so velike falzifikate čekov na škodo banke, ki jih je izvršil sin zagrebskega bančnega ravnatelja Branko Weinbergerja. Do sedaj so odkrili za 90.000 švicarskih frankov in 1700 dolarjev čekovnih falzifikatov. Mladi Branko Weinberger, ki je izvršil falzifikate na škodo banke, v kateri je njegov oče ravnatelj, se baje nahaja trenutno v Opatiji v družbi sumljivih žensk, med tem ko njegov oče potuje po Evropi in popravlja škodo, ki jo je izvršil njegov sin.

Italijanski manevri

Rim, 24. avg. ž. Davi so se nadaljevale vojne operacije v apeninski coni. Pričačuje se, da bo že danes zvečer ali pa jutri zjutraj pršlo do spopada med glavnima silama in da se bo lahko ugotovilo, kakšne koristi je pri vojnih operacijah modernim sistem mehanizacije hitrih vojaških enot. Italijanski kralj je obiskal Loretto, kjer je pregledal nekatere polke. Tudi Mussolini se mudi v bojni coni. Kralj je sprejel Mussolinija v avdienco v dvornem vlaku. V petek bodo manevri končani, v soboto pa bo v Ubibu pregled vseh čet, ki so sodelovale na manevrih. Nato bo v Perugia svečan sprejem v mestni posejetovalnici, kateremu bodo prisostvovali vsi ministri in inozemski atašeji ter poslanci.

Zmaga vladnih čet v Braziliji

Newyork, 24. avgusta. tg. Brazilski vladne čete, ki štejejo 10.000 mož, so po dvodnevi hudi bitki pri Buryju premagale vstaše, katerim poveljuje nemški general Klinger. Vladne čete se nahajajo sedaj samo še 180 kilometrov od središča vstaje Sao Paula.

Prekoceanski poleti so postali sport

Newyork, 24. avg. tg. Dve letali, ki sta v torek zjutraj zapusti Združene države v tekmi čez Atlantski ocean v smeri proti Oslu, nista v določnem času dospeli v Novo Fundlandijo, ki je bila določena za prvo etapo njunega poleta. Danes se poroča, da sta norveška letalca Solberg in Petersen v torek zvečer ponesrečila s svojim letalom v Novi Fundlandiji. Njuno letalo se je popolnoma razbilo, letalca sama pa sta ostala nepoškodovana. Drugo letalo s pilotom Leecom in Bochtomom pa je v sredo zjutraj ob 8.30 dospelo v Harburg Grace. Tam je letalo prešlo novo zalogo bencina in takoj nadaljevalo pot proti Norveški.

Hutchinson, 24. avg. AA. Neka gospa z dvema svojima hčerkami in s štirimi osebami spremstva je odletela preko Atlantskega oceana v Edinburg. Letalo bo letelo preko Nove zemlje, Grenlandije in Islandije.

Angleži plačujejo dolgove

London, 24. avgusta. AA. V soboto bo angleška državna blagajna vrnila francoski Nar. banki 900 milijonov frankov. Ta znesek je del 2.500 milijonskega kredita, ki ga je francoska Nar. banka v avgustu 1931 dala Angliji za zaščito funta šterlinga.

Prav tako bo v soboto angleška državna blagajna vrnila Zedinjenim državam Severne Amerike ostanek v znesku 50 milijonov dolarjev. Tudi Zedinjene države so lani posodile Angliji za okrepitev njene valute 200 milijonov dolarjev.

Ministrstvo za suženjstvo

Addis Abeba, 24. avgusta. AA. Abesinski cesar je podpisal ukaz o ustanovitvi ministrstva za suženjstvo. Naloga novega ministrstva je, da ukine v Abesiniji suženjstvo. Ministrstvo bo pod neposrednim vodstvom cesarja.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 24. avgusta. AA. Število brezposelnih v Nemčiji je znašalo 15. avgusta 5 milijonov 383.000, za 10 tisoč manj kakor 1. avgusta.

Dunajska vremenska napoved: Začelo se bo zopet jasni, temperatura bo zopet narasla. V par dneh se bo povrnilo lepo poletno vreme.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, prehodno deževje, zmerno toplo.

„Kristus v velemestu“

Ob 71. nem. kat. shodu v Essenu (od 31. avgusta do 5. septembra)

Kristus v velemestu! To je naslov in osrednja misel letošnjega splošnega katoliškega shoda v Essenu, ki je kakor vsi dosedanja zrasel iz globlin živga, pristnega in polnega krščanstva. Čim večja je stiska — bodisi duhovna ali telesna, ki sta ponavadi zmerom združeni — tem bolj hrepeni človek po studencu žive in zdrave vode, tem strastneje išče trdnih tal, kjer bi mogel brez bojzani vztrajati tudi v viharjih današnje zmede in negotovosti. In kje je v teh dneh večji kaos, kje večja notranja in zunanja beda, kot uprav v velikih mestih? Kje je tako malo varnosti, sreče in blagostanja, kot vprav v razvinih in nemirnih velemestih? Kje se bolj kot v velemestu majoje in podirajo vsi stebri dosedanjega družabnega reda, kar samo na sebi še ni nič slabega, ko bi se le vzporedno in smotrno gradili temelji novega, in ko ne bi bile v toliki nevarnosti mnoge resnične in velike vrednote preteklih dob? In kje ljudje končno bolj pogrešajo novih zborov in impulzov, kje bolj krvavo potrebujejo nadzemskih osnov in večnih resnic in nadnaravnih moči, ali če povemo to z drugimi besedami: kje duše tako potrebujejo Kristusa kot vprav v velemestu?

Zato lahko rečemo, da so si Nemci zelo srečno izbrali kraj svojega letošnjega kat. shoda, ko so se oddolili za veleindustrijsko mesto Essen, ki leži sredi nemške težke industrije v Porurju in kjer je bil že pred 26 leti sijajno uspehi katoliški shod. Tedaj je bila glavna teža vseh razgovorov, predavanj in zborovanj razpravljanje o socialnem vprašanju; kako naj katolik gleda na posamezna socialna vprašanja in kako naj rešuje kriče družabne potrebe, ki se dan za dnem pojavljajo. Seveda bo tudi na letošnjem kat. shodu zavzemala razprava o rešitvi perečih družabnih razmer jako važno mesto; in to tem bolj, zakaj sedaj ne gre več samo za to, kako naj rešimo delavca, marveč, kako naj rešimo vesoljno človeštvo, ki je zabredlo v strahotno duhovno in telesno revščino. Kako naj razvozljamo ta kačji vozlož grozečih vsakdanjih potreb? Kako naj v to žalostno temoto in morečo negotovost prinesemo odrešilno luč božjega razodetja in moči?

Dvoje je potrebno za vsakega pravega kristjana, dokler živi na tem svetu: prvič, da si ne zatiska oči in ušes pred resničnim svetom — pa naj bo že lep in prijeten ali grd in težaven — da si ne dela nikakih iluzij in da ne beži pred tem svetom ter ne rešuje težavnih problemov, kakor noj, ki menda zarje glavo v pesek, samo da ne vidi sovražnika, ki mu prinaša smrt; drugič pa je potrebno in značilno za vsakega pravega kristjana, da ob vsej revni in zmešnjavi, da kljub vsem nadlogam in šbam, ki padajo po njem, nikdar ne zgubi poguma, nikdar ne obupa! Ne rečem, da naj kristjan apatično, kakor so si domisljali stoiki, brez občutja in malomarno gleda na svet, kakor da ga nič ne briga; njegovi veselji in žalostni dnevi! Ne, ampak kristjan občuti sonce in mraz, veseli se z veselimi in joka z žalostnimi — kakor nas uči apostol — in vedno upa, ker ve, da stiska ne rodi samo bridkosti, ampak tudi novosti, ki so kakor seme, bodočim rodovom v srečo in blagoslavlje. In če prav tolmačimo znamenja današnjih časov, stojimo na razmejitvi svetovne zgodovine. Zopet naj pokaže krščanstvo svojo notranjo moč, kakor jo je pokazalo pred 1000 in 2000 leti, zopet naj postane kvas bodočnosti, kakor je postalo ob svojem nastopu.

Večina dobrih poznavavcev svetovne zgodovine in sedanjih časov pravi, da smo prišli v

podobne razmere, kakršne so bile ob koncu razpada svetovne rimske države in ob nastopu krščanstva. Kakor je tedaj krščanstvo našlo ugodnejša tla v velikih mestih — kar bi se morda komu čudno, ako ne naravnost nemogoče zdelo — odkoder je prodiralo na deželo (odtod se današnji pridevek pagan, kar pomeni toliko kot neverniki); tako bo kmalu prišel čas, ko se bo obnova krščanstva začela v velikih kulturnih in gospodarskih središčih in se od tod širila na deželo. Nemci hočejo že letos storiti prvi korak k tej obnovi. S katoliškim shodom v Essenu bodo skušali »pod božjim varstvom in z božjo pomočjo« — kakor pravi vabilo — »dognati, kako naj se po božji volji uredi življenje v modernem velemestu in kakšne smernice naj se v ta namen določijo za bodočnost«. V tem zmislu so tudi izbrali kot posebnega varuha essenskega kat. shoda sv. Alberta Velikega, ki ga je sedanjí sv. oče imenoval »luč Nemčije« in ki je s svojim življenjem in s svojim naukom izpričal, da pravi napredek človeškega duha nikakor ne vodi proč od Boga, marveč naravnost v njegovo naročje. Zato je dalje v programu tudi romanje na grob blaženega Alfrida, ustanovitelja mesta Essena, in na grob svetega Ludgerja (v Werdenu, dobrih 10 km od Essena), saskeskega apostola, ki ga Porurci močno častijo. Ne smemo namreč pozabiti, da je Essen kljub Kruppovim tovarnam in kljub svojim 32 premošnjim družbam odločno katoliško mesto, ki je zraslo na tleh katoliške kulture in se mu obeta cvetoče versko življenje.

Katoliški shodi so velikanskega pomena za versko življenje vsakega naroda. Zato Nemci upravičeno upajo in pričakujejo od essenskega kat. shoda veliko duhovnih koristi. Kakor kažejo priprave, se bo tukaj zbral celotni nemški narod in ako kdo ne bo mogel priti radi neugodnih družabnih razmer, gotovo bo imel vsak stan toliko zastopnikov, da se bo lahko reklo, da se je kat. shoda udeležil ves narod. In med narod bodo udeleženci zanesli plamenice krščanske vere in ljubezni, katero naj pomeni obhod z gorečimi bakljami, katerega bodo priredili po mestu: čes, kakor bodo plameni bakelj razsvetlili zadnji kotiček temnega in sajastega mesta, tako naj plamen Kristusove milosti prevzame ves svet, da bo gorel in izgoril v ljubezni božji.

Opat dr. Ildefons Herwegen, znan voditelj nemškega mladinskega gibanja in nove smeri v kat. teologiji, ki bo tudi govoril v Essenu, je pred kratkim zapisal pomembne besede. Takole pravi: »Zmešnjav in bridkosti naših dni ne bomo uredili niti z gospodarstvom, niti s politiko, niti s krivjo Novega reda in nove sreče smemo pričakovati edinole od Večnega!« Tega so se zavedali tudi prireditelji essenskega kat. shoda in kot višek vseh svojih zborovanj, predavanj in resolucij določili slovesno službo božjo na prostem. Na vzvišenem prostoru stoji na baldeneyerskem griču oltar, ki bo viden od vseh strani in okoli katerega bo prostora za 300 do 400 tisoč ljudi, ki jih pričakujejo na shod. Ta oltar naj pomeni neomajno znamenje katoliške vere in vsjo našo moč, ki izvira iz Kristusove daritve, iz križa. Tukaj se bodo vsi poklonili svojemu Stvarniku in Očetju, svojemu Odršeniku in Bratu in svojemu Posvečavcu svetemu Duhu. Tukaj naj se srečata nebo in zemlja, zakaj tukaj bodo vsi spoznali in priznali, da edinole od Večnega smemo pričakovati novega reda in sreče!

nica, razne cerkve, galerija slik, arheološki muzej, mestni muzej, Hrv. knjiž. društvo sv. Jeronima i. dr.). Tako bo tudi s tega vidika dana najlepša priložnost za duševno obogatitev. (Mimogrede omenjeno, se bo pričel 3. septembra tudi zagrebški veselejem.)

Za slovenske in hrvatske udeležence je poskrbel pripravljali odbor še posebej v tem oziru, da bodo lahko shajali čisto poceni: dobili bodo prenočišče in hrano po ca 50 Din na dan. (Kdor se bo udeleževal posebnih prireditev, kot gledališke predstave, banketa, izleta i. dr., bo doplačal primeren prispevek na režijskih stroških). Za akademike in akademičarke bo stanovanje bržkone brezplačno ali pa za malenkostno vsoto 6—7 Din. Prijave naj upošlje vsakdo, kdor se misli udeležiti kongresa, čimprej svoji organizaciji (vsaj do 29. t. m.) pozneje pa ev. pripravljalnemu odboru v Zagreb (Trg kralja Tomislava 21): navede naj čas prihoda na kongres, za katere dneve rabi stanovanje in hrano ter ev. druge želje.

Glede na pomen kongresa in vse druge ugodnosti toplo priporočamo udeležbo na kongresu vsakomur, kdor količnik more. Tako ugodne prilike ne bo zlepa več.

Osebnosti

Belgrad, 24. avgusta. AA. Na predlog ministra za trgovino so odlikovani: z redom jugoslovanske krone 3. reda Milan Bošnjak, industrijec in predsednik zagrebške sekcije ter podpredsednik centrale Avtokluba kraljevine Jugoslavije, z redom jugoslovanske krone 4. reda Avgust Praprotnik, predsednik ljubljanske sekcije, industrijec in tretji podpredsednik centrale Avtokluba, in dr. Ciril Pavlin, ravnatelj vevških papirnic in podpredsednik ljubljanske sekcije Avtokluba kraljevine Jugoslavije.

Belgrad, 24. avg. l. Pri Narodnem gledališču v Ljubljani so upokojeni Leopold Kovač, Polonica Juvanovna, Frau Rus, Fran Habič, Franc Mohorič in Josip Povhe.

Drobne vesti

Belgrad, 24. avgusta. AA. Predsednik tarifnega odbora Josip Čugmus je po odobritvi prometnega ministra za 5. septembra ob 10 dopoldne sklical prvo sejo tarifnega odbora, ki se bo vršila v konferenčni dvorani belgrajske industrijske zbornice. Dnevni red se je naslednji: 1. poslovnik tarifnega odbora, 2. volitev predsednika strokovnih anket, 4. eventualni predlogi in določitev prvega rednega sestanka odbora. — Vse predloge na tarifni odbor je treba poslati na ministrstvo prometa, za tarifni odbor.

Reval, 24. avg. tg. Uradnik tukajšnjega italijanskega poslanstva Ferrari je izvršil atentat na italijanskega poslanika grofa Tostija di Talmintu. Poslanik je grajal navedenega uradnika, ker je razžalil neko uradnico. Ferrari pa je planil na poslanika in ga hudo ranil z britvijo po obrazu.

Zborovanje učiteljstva v Belgradu

Belgrad, 24. avgusta. I. Po obnem zboru Udruženja jugoslovanskih srednješolskih profesorjev in po obnem zboru Zveze jugoslovanskih poštarijev, je to danes že tretji občni zbor velikih jugoslovanskih združenj, ki se je razvil v velikansko zmešnjavo ter se končal v zmedu in med obžalovanja vrednimi prizori.

Danes je namreč zboroval Udruženje jugoslovanskega učiteljstva v prostorih nove univerze. Zborovanje je bilo impozantno in mu je prisostvovalo nad 1000 članov združenja iz vseh krajev države. Tudi razpoloženje je bilo spočetka svečano ter je med čitanjem pozdravnih brzojav, ki so bile naslovljene Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in prosvetnemu ministru vladal mir in sloga, kar je napravilo vtis močne manifestacije vzgojiteljev jugoslovanske mladine. Brzojavka Nj. Vel. kralju se glasi:

»Vašemu Velikanstvu vedno udani jugoslovanski učitelji, zbrani na svojem 12. obnem zboru v Belgradu pozdravljajo svojega vzvišenega kralja in gledajo v njem vrhovnega narodnega voditelja v vseh stremiljenjih za dobrobit naroda in očetnjave. Kakor smo Vašemu Velikanstvu sledili v težkih in krvavih vojnah za ujedinjenje, tako vam sledijo učitelji tudi v sedanjosti pri vzgoji novih jugoslovanskih generacij: istih idealov, istih vrlin, iste vere, v bolečini in v srečni bodočnosti Jugoslavije.«

Nato je dobil besedo predsednik združenja Račić ter v pripravljenem govoru izjavil sledeče misli: »Mi se zavedamo svoje velike odgovornosti, katero nosimo za vzgojo našega naroda, za njegovo noš in njegovo srečno bodočnost. Jugoslovanski učitelji delajo že od zdavnaj na tem, da se ukoreni s polnim uspehom veliki napori sedanje generacije: namreč da se vse plemenske lastnosti pretvorijo v jugoslovansko individualnost. Mi postavljamo svoje pokrajinske, plemenske in verske pripadnosti pod naše jugoslovansko ime, ki je sinča vsega onega, kar nam je skupnega in ki dovoli, da v njenem okviru obstoji tudi to, kar nas loči. Vse ono pa, kar nas deli, nam je bilo natočeno od tujine in od tujine vsejano v naš organizem.«

Naš viteški kralj, zatočišče našega narodnega edinstva in jugoslovanske misli, junak v vojni in modri vodja v miru nam je povedal v svojem pismu, katerega sem vam prečital na lanskem obnem zboru: »Da so jugoslovanski učitelji vzgojitelji jugoslovanske misli, narodne samozvesti in kulture in da mora jugoslovansko učiteljsko združenje postati žarišče prosvete in stebler jugoslovanskega nacionalizma ter vzgled za vsa lepa stremiljenja v bodočnosti Jugoslavije.«

Te sijajne misli našega kralja in največjega vzgojitelja naše domovine smo si vsadili v duše, one so nam vedno pred očmi in pri vsem našem prosvetnem delovanju poudarjamo te velike in navdušene manifestacije za kralja. Akoravno živimo že v drugem desetletju od našega ujedinjenja, so naša učiteljska ostala še vedno plemenska in sicer tako po profesorjih, kakor po dijakih. Najvažnejši interes države in jugoslovanske misli je, da se to radikalno spremeni. Reforma, katero zahtevamo, se mora vršiti po sledečih smernicah: 1. da se presuenejo vsa učiteljska v internate, 2. da se dovolijo učiteljska samo v banovalskih preločilih in 3. da se sprejmejo v vsa učiteljska profesorji in dijaki z vseh krajev naše države in iz vseh treh plemen in vseh naših ver. Čimprej se to vprašanje reši, tem prej bomo dosegli popolno duševno združenje našega naroda. Nas zanima tudi vprašanje šolskih knjig. Šolske knjige so postale danes zelo rentabilni posel, ker so postale trgovsko blago in mečejo s tem temno eno na ogle naših narodnih šol. Tako stanje ni dobro. Naša enodušna želja je, da imamo samo enotne šolske knjige ter da je njihovo število omejeno samo na najboljšo. Imamo tudi posebne želje glede stalnosti učiteljskih namestitev. Mesta bi se morala razpisati in dodeljevati potom natečajev ali razpisov. To bi bilo za državo dobro in šolske oblasti bi bile zavarovane od raznih vplivov, ki hočejo, da se vršijo premestitve brez službene potrebe in ob nepravem času, učiteljsvu bi pa ne bilo treba neprestano trepetati pred premestitvami, ki se lahko dogajajo vsak čas in brez njihovih krivic. Tudi prosvetno delo trpi vsled učiteljske nestalnosti. Zato zahtevamo, da se stalnost ponovno vzakoni. Odpust iz službe je največja kazen, ki more zadeti učitelja, če bi se uzakonilo tudi naobelo, da noben učitelj ne more biti odpuščen iz službe brez predhodnega mnenja pravnega prosvetnega sveta.

Nato je prešel predsednik na širokopotezno opisovanje dela osrednjega odbora in vseh banovalskih odborov, ter ugotovil, da rezultati letoš-

njega delovanja prekašajo vse nade in da lahko vzdržijo objektivno kritiko. Danes šteje združenje preko 4000 članov več, kakor jih je štelo lani ob istem času. Z reformo, s katero smo izbrisali plemenska, pokrajinska in verska poverjenjstva, smo torej dosegli velike uspehe. Naša vodilna misel pri vsem našem delovanju je in ostane, da vdano služimo kralju in narodu in da čuvamo narodno in rodoljubno ideologijo. Na koncu je še pozdravil navzoče, med njimi zastopnika Nj. Vel. kralja, generala Pavla Pavloviča, zastopnika prosvetnega ministrstva, pomočnika dr. Dragotina Djordjeviča, načelnika za osnoven pouk Dragoljuba Malentjeviča in druge. Posebno je še pozdravil učiteljske veterane, ki danes proslavljajo 40 letnico svoje učiteljske službe.

Za predsednikom je govoril še dr. Dragoljub Djordjevič v imenu prosvetnega ministrstva ter od srca želel, da bi delo obnega zboru jugoslovanskega učiteljskega združenja, ki se je tako lepo začelo, bilo končano v miru in z dostojanstvom. Tudi on se je poklonil učiteljskim veteranom, ki obhajajo 40 letni jubilej svojega zvestega službovanja.

Predno so prešli na dnevni red, se je oglasil k besedi član združenja Ristić in prosil, če sme prečitati javno sledečo izjavo:

»V svojem in v imenu velikega števila delegatov in ker sem prepričan, da bo velika večina vseh učiteljev istega mišljenja, podajam sledečo izjavo: Ker cenimo ugled jugoslovanskega učiteljskega obnega zboru, ki je najvažnejše teio našega združenja, hočemo prisostvovati njegovemu delu in tudi od svoje strani doprinesiti, kolikor nam bo mogoče, da se ta ugled še vnaprej obdrži. Istočasno pa izražamo svoje nezadovoljstvo s položajem v organizaciji in sicer: 1. radi popolnega razsula njene moralne moči, 2. radi tega, ker ni ščitila dovolj učiteljskih interesov in 3. ker na pristranski način daje smernice naši organizaciji, ki so preozke in osebne. Za vse to močljemo krivico na sedanji odbor združenja in izjavljamo, da smatramo, da je protizakonit, ker ni bil izvoljen po določbah pravilnika, ki je bil sprejet na kongresu 19. avg. 1932.«

Ze ko se je Ristić pojavil na tribunu, se je v dvorani pokazala nervoznost, ki se je vedno bolj stopnjevala pri čitanju ter naposled izbruhnila v pravcato burjo, ki se dolgo časa ni polegla. Iz vseh krajev dvorane so se slišali mediklici, padale so pikre in ostre besede, nekatere tudi neizbrane in skrajno neljubeznive. V tem splošnem nemiru je predsednik nato prečital listo za izvolitev tajnika, dveh nadzornikov, zapisnikarja in članov odbora. Ta lista je bila sprejeta na seji glavnega odbora združenja. Predsednik je nekaj časa zadrževal, da bodo imeli člani priliko in dovolj časa, da povedo svoja mnenja. Toda mir se ni hotel poleči, vzklili so se vedno bolj ponavljali, iz sedežev so se žuli vedno hušji mediklici, vedno ostrejši in zabavljajoči, tako da se je že pojavil dvom, če se bo mogel občni zbor nadaljevati. »Dol z njimi; oni ne predstavljajo večine; to je diktatura; vi bi nam radi vrinili ljudi, katerih mi ne maramo.« Taki mediklici so se križali po dvorani. Tedaj se je dvignil urednik Narodne prosvete, učitelj Majstorović, in vzklil proti svojemu tovarišu Todorju Mitšiću: »Ti pa molči, ti si komunist!«

Dvorana se je takoj nato spremenila v sejem. Učaljeni Mitšić je dvignil obe pesti, skočil s svojega sedeža in skakal kar preko stolov po dvorani za bežečim Majstorovićem, potem pa se še s hitrejšimi nogami bližal izhodu in zgrnil na ulici. Mitšić se je zmagovalno vrnil in še nekaj časa z ogorčenjem vzklikal: »Djokelo bezobrazno! ter ves razburjen vpil po dvorani: »Mi smo jugoslovanski učitelji in se ne pustimo žaliti.« Po dvorani se je še nadalje razlegalo vpitje: »Ua, ua, ua, dol z njimi, ven z njimi!« Tedaj se je opogumil Milenko Lazić ter šel proti predsedniku ter ga prosil, da mu da besedo. V dvorani je zabil: »Poslušajmo ga, kaj nam ima povedati.« Ker je predsednik nasproval temu in se izmotaval ter ni hotel dati besede Laziću, je razburjenost zborovalcev dosegla vrhunec, tako da se predsednikove besede sploh niso več slišale. Videlo se je od daleč, da premika ustnice, nihče pa ni slišal njegovega glasu, ker se je izgubil v splošnem vrvenju. Zborovalci so vedno glasneje zahtevali, da govori Lazić. »Sprejememo, ne sprejememo, hočemo nočemo, živijo, dalje nočemo poslušati.« v tem razburkanem morju mediklice je predsednik slednjič le moral dati besedo učitelju Laziću, ki ga pa med oglušujočim vpitjem ni nihče slišal, kaj je govoril. Nekdo je napravil opazko: »Če ne more govoriti, naj pa napiše na črno desko.« Ta dvopit je izzval v dvorani vesel krah in nekoliko pomiril napete živce, kar je porabil predsednik za to, da je hitro prečital listo odbornikov in nato zaključil občni zbor.

Zadnja poročila:

Nemirna Španija

Pred novo monarhistično ustajo

Madrid, 24. avg. tg. V monarhističnih krogih prav nič ne dvomijo o tem, da bo v kratkem zopet izbruhnila vstaja. Hočejo počakati samo konec procesa proti Sanjurju. Nekle levo ekstremistični list piše, da se v severnih provincah javno pripravljajo na meščansko vojno. Vse je pripravljeno na to, da bo bivši podpredsednik v času diktature generala Primo de Rivero, general Anido prekoračil mejo. Republikanski list »Luz« poroča, da je v zadnjih dveh dneh poslal monarhistični odbor vsem častnikom vojske in guardije civile okrožnico, v kateri kritizira ponašanje gotovih krogov pri vstaji z dne 10. avgusta. Okrožnica naroča naj bodo vsi pripravljeni na vstajo, ki bo izbruhnila v najkraj-

šem času. V večernih urah se je širila govorica, da se v Valladolidu, kjer je nastanjen konjeniški polk, pripravila vstaja. Napadalne čete policije, ki so se zelo dobro izkazale pri obrambi republike, so bile pomnožene za nadaljnjih 2500 mož.

Za Sanjurja predlagana smrtna kazen

Madrid, 24. avg. tg. Današnja razprava proti Sanjurju je trajala 9 ur in je potekala brez incidentov. Državni pravdnik je predlagal smrtno kazen, zagovornik pa je izjavil, da se sme izreči kvečjemu dosmrtna ječa. Razprava je bila tajna, razsodba pa se bo objavila šele po polnoči.

*

„Narodnosocialistični mučeniki“

Berlin, 24. avg. tg. Narodni socialisti hočejo napraviti za mučenike svojih pet tovarišev, ki so bili v Beuthenu obsojeni na smrt. Stotnik Göhring jim je brzojavil: »Vi niste morile, vi ste branili samo življenje in čast svojih tovarišev. Nad 14 milijonov najboljših Nemcev se je zavzelo za vašo stvar!« Njihov list »Der Angriff« trdi, da je bil umorjeni komunist Pietrzych poljski ustaš, ki je svoje strahopetno in zločinsko mišljenje skrivl pod plaščem komunizma. Vendar pa ni najmanjšega dokaza za to, da bi bil Pietrzych poljski ustaš, pač pa so na razpolago zanesljive priče, da ta motiv ni bil noben povod za storjeni zločin. To je sam zagovornik narodnih socialistov justični svetnik Lüdgebrune, ki trdi v desno radikalni »Schlesische Zeitung«, da je med šieskimi člani napadalnih oddelkov nastalo silno razburjenje radi raznih

napadov, ki so jih bili izvršili komunisti. To razburjenje se je še povečalo s poveljem voditelja čet poslanca Heineja v katerem se očita komunistom, da hočejo napasti narodne socialiste in uničiti njihovo imetje. Radi tega so se pri narodnih socialistih ustanovile majhne čete za sameobrambo po številu 20 do 30 mož, in taka četa je hotela umorjenemu Pietrzychu »naviti ušesa«. To navijanje ušes pa je obstajalo v tem, da so mu dali 20 hudih ran, radi katerih je Pietrzych umrl.

*

Berlin, 24. avg. tg. Narodno socialističnemu listu »Der Angriff« je bilo izhajanje prepovedano za en teden. Prepoved se utemeljuje s tem, da je list v zadnjih dveh številkah hujskal k uporoti proti državnim oblastim in razen tega psoval drž. kancierja in ga zasramoval.

Pred kongresom slovanske katoliške inteligence v Zagrebu

V nedeljo 21. avgusta t. l. je prinesla »Hrvatska Straž« proglas pripravljalnega odbora za IV. kongres slovanskih katoliških akademikov in starešin, ki se bo vršil v dneh od 2. do 5. septembra v Zagrebu. Najodličnejši zastopniki hrvatske katoliške javnosti vabilo tu k obilni udeležbi na kongresu, da pokaže po Krakovu, Ljubljani in Bratislavi še hrvatska prestolnica, kako je Hrvatom pri srcu misel vzajemnega kulturnega in socialnega dela med Slovani.

Na programu je nadaljevanje dela prejšnjih kongresov. V javnih predavanjih, ki jih bodo imeli zastopniki posameznih slovanskih narodnosti, se bodo obravnavale sledeče teme: Kapitalizem in marksizem v luči socialnih naukov Pija XI. (predava Slovenec), Smernice socialnega dela katoličanov po enciklici »Quadragesimo anno« (predava Hrvat), karitativno delo katoliških izobražencev (predava Čeh), Krščanski univerzalizem in nacionalizem (predava Poljak), Katolicizem in nacionalna ideja pri Slovanih (predava Ukrajinec), Glasniki slovanske vzajemnosti (predava Slovak), Pomen Hrvatov v katolicizmu (predava Hrvat). Poleg tega se bodo vršila zborovanja v poedinah komisijah. Tako hoče kongres zaračati še globljo brazdo v polje velikih socialnih in kulturnih problemov sodobnosti, ki so tako aktualni za današnji svet in posebej še za slovanske narode.

V podrobnejem je razpored kongresa v glavnih potezah takle:

Cetrtrek, 1. sept.: Prihod gostov. Pozdravni večer.

Petek, 2. sept.: Ob 9 av. maša v cerkvi sv. Marka, ob 10 otvoritev kongresa v Hrv. sabornici (Trg Stjepana Radića 6), ob 15 prvo predavanje v dij. domu bl. Krizina, ob 16 drugo predavanje istotam, ob 21 prijateljski večer »Kat. Družba Lige« v Jeronimski dvorani (Trg kralja Tomislava 20).

Sobota, 3. sept.: Ob 8 sv. maša v cerkvi sv. Katarine, ob 9 tretje predavanje v Hrv. sabornici, ob 10 četrti predavanje istotam, ob 15 peto predavanje v Krizinu, ob 16 zborovanje cirimetodij-ske sekcije in ženske sekcije istotam, ob 20 pred-slava v gledališču.

Nedelja, 4. sept.: Ob 8 sv. maša v grškokat. župni cerkvi, ob 9 šesto predavanje, ob 10 sedmo predavanje — obe v Hrv. sabornici, ob 15 zborovanje Zveze slovanskih kat. starešin in občni zbor Zveze slovanskih kat. akademikov — obe v Krizinu, ob 16 sklep kongresa s čitanjem resolucij (istotam), ob 20 banket.

Ponedeljek, 5. sept.: Izlet v Marijo Bistrico in Hrv. Zagorje.

V odmorih bodo vsak dan ogledovanja zagrebških znamenitosti po določenem programu, tako da si bodo lahko udeleženci pod strokovnim vodstvom ogledali vse važnejše zanimivosti mesta in okolice, Mirogoj, Maksimir, Remeta, Grič, Kamenita vrata, bogoslovje, prirodoslovni muzej, vseučiliška knjižnica, nadbiskupski dvor, zaklad-

Grozna suša v Slov. Krajin

Slovenska krajina, 23. avgusta.

Kdor ni videl na lastne oči, si slike, ki jo nudi vsa Slovenska krajina v tej grozni suši, sploh ne more predstavljati. Slovenska krajina je imela že večkrat sušo, toda tako strahotne že dolga leta sem ne. Ta presega vse prejšnje, kakor jih pomnijo najstarejši ljudje.

Krajina je podobna puščavi. Vse je suho. Pačniki in travniki so izsušeni, tako da ni najti na njih zelene bilke. Tla so razpokana. Enako žalostno je tudi na poljih. Na njih ni skoraj nobenega življenja. Koruza je suha, krompir gobav. Proso in ajda sta vzkli, a se že pri tleh sušita. Repa pa sploh vzkli ne more, ker v zemlji do dva metra globoko ni skoraj nobene vlage.

Vročina je neznosna. Dosegla je rekordno višino. Zadnje dni se toplota dvigala nad 50 stopinj Celzija. Zemlja pod vplivom vročih sončnih žarkov kar gori in niti v senci ni najti zavetja, kajti tudi tam vročina dosega nad 40 stopinj. Potoki so izsušeni in ako bo suša trajala še dalje, bodo tudi studenci prazni in potem bo katastrofa še večja.

Ljudstvo je obupano kakor izza svetovne vojne sem še ni bilo. Vsak se vprašuje, kako se bo preživel. Obrodilo je samo žito. Jesenskih pridelkov bo zelo malo. Hudo bo zlasti s prehranjevanjem živine. Sena ni, paše ni in tudi repe ne bo. Hlevi so že na-

pol izpraznjeni, kmalu se bodo izpraznili še bolj, potem pa ne bo od nikoder denarja ne za obleko, ne za kurivo in tudi ne za davke.

Izdatnega dežja Slovenska krajina že cele mesece ni imela. Druge pokrajine so ga od časa do časa dobile, a do tja niti oblaki niso prišli. Tudi sedaj ni nikakih izgledov za dež. Ljudstvo prosi zanj z vsem srcem, a dozdeva se, kakor da bi bilo nebo vsem prošnjam zaprto.

Huda suša v laškem okraju

Laško, 23. avgusta.

Suša pritiska tudi v našem okraju. Že od leta 1921 ni tako pritisnila ko letos. Otava, koder je zrasla, se je posušila, po trdih travnikih je pa sploh ni, ampak je vse rjavo kakor pozimi. Kmetje morajo že sedaj krmiti s suhim senom, oziroma odprodajati živino, ki pa nima cene. Po 2 do 3 Din žive teže so volje. Ajda se suši po njivah, istotako tudi koruza, fižol, repa itd. Pri naših malokmetijskih razmerah je to zelo hud udarec za kmeta, ker se ne pridela dovolj ozimnega žita, in je kmet navezan, da se preživi, na ajdo in koruzo. Manjka po hribovskih vaseh tudi vode, da jo morajo od daleč dovažati. Zadnje izdatno deževje je bilo pri nas dne 23. junija.

Hitra vožnja na kamniški progi

Vozilo bo na dan 6 parov vlakov — Sredi Kamnika nova postaja

Ljubljana, 24. avgusta.

Za izboljšanje zveze med Ljubljano in Kamnikom se uveljavi s 1. septembrom t. l. na progi Ljubljana gl. kol.—Kamnik-mesto novi vozi red, po katerem bo dnevno vozilo v vsaki smeri po šest parov potniških vlakov namesto dosedanjih treh parov.

Z istim dnevom bo odprto novo postajališče Kamnik-mesto, ki leži 600 m onstran postaje Kamnik in 80 m oddaljeno od središča mesta.

Vsi potniški vlaki vozijo od in do novega postajališča Kamnik-mesto. Brzina potniških vlakov bo zvišana tako, da vozijo ti vlaki od Ljubljane gl. kol. do Kamnika postaja 45 minut namesto dosedanjih 73 minut, do Kamnika mesto pa 48 minut; v obratni smeri 43 minut od Kamnika postaja do Ljubljane, namesto dosedanjih 72 minut, in od Kamnika-mesto pa 47 minut.

Vozni red je sledeči: vlak št. 8420 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 6.07, prihod v Kamnik-mesto ob 7.00; vlak št. 8422 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 8.55, prihod v Kamnik-mesto ob 9.24; vlak št. 8424 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 11.34, prihod v Kamnik-mesto ob 12.22; vlak št. 8426 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 13.51, prihod v Kamnik-mesto ob 14.39; vlak št. 8428 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 16.15, prihod v Kamnik-mesto ob 17.01; vlak št. 8416 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 18.31, prihod v Kamnik-mesto ob 19.25. — V obratni smeri vlak št. 8411 odhod iz Kamnika-mesto ob 6.03, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 6.55; vlak št. 8421 odhod iz Kamnika-mesto ob 7.25, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 8.12; vlak št. 8423 odhod iz Kamnika-mesto ob 9.49, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 10.36; vlak št. 8425 odhod iz Kamnika-mesto ob 12.40, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 13.26; vlak št. 8427 odhod iz Kamnika-mesto ob 14.55, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 15.47; vlak št. 8429 odhod iz Kamnika-mesto ob 17.26, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 18.15.

Razen omenjenih vlakov vozijo še sledeči izletniški vlaki, in sicer: vlak št. 8418 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 5.40, prihod v Kamnik-mesto ob 6.38

in v obratni smeri vlak št. 8419b odhod iz Kamnika-mesto ob 21.00, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21.52. Ta vlaka vozita ob nedeljah in praznikih do vključno 18. septembra 1932.

V dobi od 25. septembra 1932 dalje pa vozi ob nedeljah in praznikih nedeljski vlak št. 8419a, ki odhaja iz Kamnika-mesto ob 19.50 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20.42. Vlaka št. 8420 in 8421 ne vozita dne 4., 8., 11. in 18. septembra t. l.

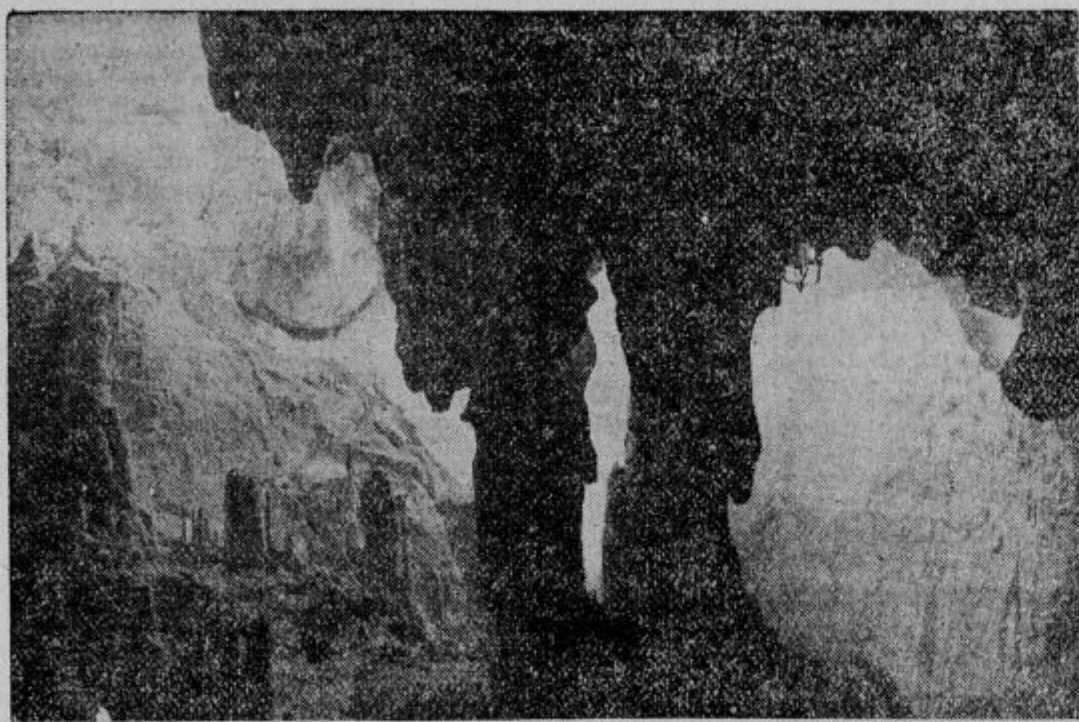
Podrobni vozni red je razviden iz stenskega voznega reda na vseh postajah.

Vozne cene od in do Kamnika-mesto so iste kakor od in do Kamnika.

Kamnik, 24. avgusta.

Progo v Kamnik so letošnje poletje v toliko popravili, da bo brez nadaljnjega vlak lahko vozil s hitrostjo 40 km na uro, torej še enkrat toliko kot dosedaj. To bo imelo seveda izredno ugodne posledice za osebni promet z vlakom, ki sedaj radi konkurence z avtobusi močno nazaduje. Avtobusi so v zadnjih letih prevzeli od železnice večino potnikov, ker vozijo hitreje in imajo ugodnejše zveze. Državna blagajna je s tem utrpela precejšno škodo, saj so kamniški vlaki zlasti opoldan in popoldan bili skoro vedno prazni. Iz Kamnika vozi sedaj dnevno v Ljubljano 7 avtobusov. Z glavnega trga se pripelje avto do kavarne Evropa v 50 minutah, za isto ceno kot vlak, ki rabi za to progo eno uro in četrt. Železnica drugače ne bo mogla uspešno konkurirati avtobusu, kakor da ustvari iste pogoje: ugodne zveze in hitrejšo vožnjo. Da se bo to izvršilo, je sedaj že gotova stvar. Da bo železnica nudila še večjo ugodnost potujočemu običajstvu, bo s 1. septembrom odprto novo postajališče Kamnik-mesto, pred vhodom v predor pod Zalami. Tako bo običajstvo lahko stopilo v vlak tako rekoč sredi mesta in mu bo prihranjena mučna pot na kolodvor. Govori se tudi, da bo znižana vozna cena iz Kamnika v Ljubljano, ki znaša sedaj 9 Din, na 7.50 Din. Proti takim ugodnostim, ki jih bo nudila železnica, avtobusi gotovo ne bodo mogli konkurirati.

V Kališko jamo nad Logatcem!

Gotovo so že v spominu Kališe nad Logatcem, kjer so jamarji pretekli mesec našli in izkopali ostanke diluvialnega nosoroga (Rhinoceros mercki) v Dolarjevi jami. Logaški jamarji so se sedaj priključili Društvu za raziskavanje jam v Ljubljani kot posebna logaška sekcija; načelnik te sekcije je desinfektor g. I. Dolar. S še večjim navdušenjem, z novimi tehničnimi pripomočki in s tovariško pomočjo aktivnih jamarjev na Vrhniki in v Ljubljani nadaljujejo sedaj raziskavanja in prezanimivi logaški okolici. Obilo dela je na tem še vse premalo znanem kraškem svetu med Planino in Vrhniko. Nekje v neznanih globinah, v jamah, v strugah, v razpokah — kdo ve — teče in šumi v dolžini vsaj 9 km podzemska Ljubljanska, od katere poznajo jamarji le nekaj kvadratnih metrov stranskega rokava v Vranji jami. Še v spanju moti naše jamarje tajinstveno daljno šumenje neznane podzemске reke. Ne mirujejo, vztrajno iščejo. Kaj so že vse pretaknili in poskusili, posebno na Vrhniki! Dosedaj brez zaželenega uspeha. Veliki upi, Gradišnica, Kališnica, Logarček, brezna na Lanskem vrhu, so se izkazali za goljufive. In nedavno se je z njimi kruto ponorčevala sicer tako resna kraška priroda: brezna na Lanskem vrhu s tekočo vodo, ki ga je Putlek je zasilno preiskal, so izgubili oziroma ne našli. Iskali so ga na osnovi starih načrtov nekaj dni in noči, prebrskali vso okolico, zaman. Mogoče je v teku 40 let, kar je bil Putlek v tem breznju, preraslo zelo ozko odprtino kako drevo. Razočaranje je bilo tako veliko, da so jamarji že dvomili o resničnosti Putlekovih podatkov, seveda le za hip, drugi, bolj romantično navdahnjeni, bi hoteli pričarati njegovega duha za vod-

nika. Tako ali tako, enkrat je bodo že našli. Čisto brezplodno pa to iskanje ni bilo, nasprotno, prinese je bogato žetev novih dognanj o podzemskem Krasu.

Za nekaj časa so jamarji zapustili Lanski vrh, ker jih kličejo drugod še nedovršene naloge: Cerkljsko jezero, Križna jama, vodne jame na dolenskem Krasu, jame s še neodkopanimi ostanki izumrlih živali. To nedeljo, 28. t. m., se pa zopet vrnejo na Kališe, izjemoma ne na delo, temveč k nepriljubljeni domači zabavi.

Kališe so res košček raja sredi mračnih skalnih kraških gozdov. Nad razpokanimi kraškimi kamnjenjem je tam ostala še plast prav istega mehkega fliša, ki pokriva rodovitno vipavsko dolino. Nobene ostre skale ni tam, le prihka opoka, samo mehke zalite oblike, prijetno vzpeti sočni travniki, ponekod v dolincah potočki z bistro vodo. In kaj je jurčkov v travi! V četrt ure so jih nabrali več kot dovolj za izdatno večerjo pošleno lečni mnogoglavim jamarjskim družbi. Pozimi so Kališe idealen svet za smučarja. Tu kar pozabiš, da si na Krasu. Ob meji peščene so razklesane strnjene gozda, na travnikih stoji posamič drevesa najrazličnejših vrst in tvorijo v celoti nad vse prijeten naraven park. Dostop ni težaven, iz Logatca prideš v eni uri, iz Garčarveca pa v pol ure do edine hiše na Kališah.

Omogočen bo obisk jam, ki jih je tu v bližini petnajst. Predvsem Kališka jama in Dolarjeva jama bosta za vsakogar prav lahko dostopni. Dolarjevo jamo bodo videli obiskovalci še zadnjikrat v prvotni obliki, ker ji bodo pozneje prerodovodni jamarji odnesli 2 m debeli strop. Kdor je orekomo-

Smrt slovenskega misijonarja na Madagaskarju

Pravkar smo izvedeli, da je 22. junija umrl na otoku Madagaskarju (Južna Afrika) misijonski brat Jožef Obreza, ki je meseca novembra 1929 odpotoval iz misijonskega v Grobljah v zunanje misijone. Iz njegovih pisem, ki so jih prinašali Katoliški misijoni v zadnjih letih, smo ga lahko spoznali kot zelo gorečega in delavnega misijonskega brata. Deloval je največ na misijonski postaji Tulear kot mizar. Zadnje mesece ga je napadala malarija, dokler ni končno podlegel zavratni bolezni.

Brat Obreza je vstopil v misijonistično v Grobljah iz Južne Amerike in je ves čas gojil gorečo željo, da bi šel delovati med poganke narode. Ko so mu predstojniki uslišali prošnjo, je bil ves srečen in pri slovesu ni pokazal niti malo žalosti. Umrl je kot žrtev svojega poklica in uživa sedaj v večni blaženosti plačilo božjega Misijonarja.

Dr. Matko Potočnik odhaja

Tako je vedno. Odhajajo in prihajajo. Delajo vse življenje za narod, za domovino ter se nato poslovijo, njihovo delo pa živi vedno in je zapisano v naših srcih z ljubeznijo in svetim spoštovanjem do njih, ki so nas vodili in učili ter nas naredili ljudi. Nikdo ne more izbrisati iz srca tega, kar ono čuti, četudi nastopajo burni kontrasti, čeprav ni zato ne priznanj, ne zahval. Sreče čuti in govori... Eden teh, ki so se že v početku zavedli svoje naloge in jo izvrševali z železno vztrajnostjo skozi neizprosni čas, ki bi je in nevidno piše z neizbrisnimi črkami njihovo delo, je bil dr. Matko Potočnik. Rodil se je 1872. leta na Gorenjskem v Koroški Beli pod veličastnim Stolom. Gimnazijo je dovršil v Celovcu, na Dunaju je študiral najprej pravo in nato filozofijo, istotam je položil tudi vse državne izpite in promoviral za doktorja filozofije. Služil je kot suplent v Novem mestu in Ljubljani, kot profesor v Mariboru, Idriji, Kranju in Ljubljani, kot direktor v Mariboru na moškem učiteljskem. Kamor je prišel, so ga vzljubili, odkoder je odšel, je ohranil svetel spomin, njegovo delo pa je živelo, kličlo in rodilo uspehe. — V dobi plebiscita je bil poverjenik pri predsedništvu pokrajinske vlade v Ljubljani, nato je bil 2 leti pri razmejnitveni komisiji na Karavankah kot izvedenec.

Bil je učitelj, prijatelj, oče in strokovnjak vsem, ki so imeli opraviti z njim ter je s tem pomagal pri napredku vse domovine in države. Vzgal je krepke sinove naše majke domovine, dajal jim najboljše nasvete in jih svaril, če je bilo treba, tudi grajal, vedno pa mislil, hotel in delal najboljšo. Vsi so vedeli to in so delali po njegovih nasvetih. Vzgal je vzgojitelje naroda in iz njegove šole so prišli ljudje, ki danes v narodu pomenjajo mnogo. Nič več mi ne bilo treba povedati o njem, s tem je povedano zadosti. Boril se je za sveto domovinsko stvar in vedno je zastopal pri učiteljskih konferencah slovenski značaj mariborskega učiteljskega združenja, da je namenjeno le Slovincem ter je zahteval, da nemški profesorji na tem zavodu morajo obvladati tudi naš materni slovenski jezik. — Ljubil je z veliko ljubeznijo svojo Koroško in se je zanimal za koroško šolsko vprašanje. Hotel je namreč raketno v koroškem šolstvu osvetliti sveto od vseh strani. Kot večletni profesor v Mariboru je dobro poznal ustroj utrakvistične vadnice, kjer so se otroci v tistih štirih letih dobro pripravili predmetno in jezikovno, tako da so obvladali oba delna jezika v toliki meri, da so na srednjih šolah v vseh pogledih dobro napredovali. — Takrat so prihajali na mariborsko učiteljsko deželjo iz Koroške, dobro nadarjeni, a slabo podkovani. On se je trudil zanje in jih privatno zastopaj podučeval, da so lahko dobro napredovali in izrabili svoje talente. Po tedanjem avstrijskem organizacijskem statutu so imeli profesorji uč-

den, da bi si ogledal jame same, jih bo mogel videti plastično v stereoskopskih slikah. Razstavljene bodo tudi najdbe iz Dolarjeve jame, veliki in zanimivi nosorogovi zobje; obelajo celo rekonstrukcijo nosoroga

teljše pravico, da so lahko prisostvovali pouku na ljudskih šolah. To je izbral tudi dr. Potočnik l. 1910, da bi s pedagoškega stališča osvetlil koroško raznarodovalno šolstvo. S pomočjo organizacijskega statuta si je priboril vstop v šolo k nekaterim nemškim, ozir. nemškularskim upraviteljem, n. pr. pri Zili in v Rožu. Ti so pa to takoj poročali deželni vladi v Celovcu, ki mu je prepovedala nadaljni obisk koroških šol. Dr. Potočnik se je zoper to protipostavno postopanje sicer pritožil pri ministertvu in zaprosil tudi za intervencijo slovenske delegacije na Dunaju, vendar ni dobil odgovora. Težka je bila takrat borba, a boril se je vendar kljub temu, da je bil v eksistenčni nevarnosti. To so pravi rodoljubi, ki jim ne gre za slavo in priznanja, pa vendar delajo tiho, a energično — z uspehi. Ni bil le frazaz, izkazal se je povsod z uspehi in vsak, kdor ga je poznal, je vedel, kaj je za domovino storil! V svetovni vojni je po vstopu Italije v vojno nudil beguncem iz Loga pri Bocu čez eno leto svojo gostoljubno streho v Lescah in leta 1918-19 je mnogim koroškim beguncem iz Koroške na svojem stanovanju v Kranju istotako nudil slovansko gostoljubje. Za svojo rojstvo vas Koroško Belo se je zavzel, ko je bil član razmejnitvene komisije med Avstrijo in Jugoslavijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo povzročili italijanski zrakoplovi v svetovni vojni dne 15. avgusta 1917 ter pregovoril razmejitveno komisijo, da je pripadla lepa planina Koroška Jugoslaviji, čeprav bi morala pripasti po določilih razmejitve Avstriji. — Bil je tudi strokovnjak na geografsko-historičnem polju. Napisal je (izdala Slovenska Matica 1906-07) zgodovinsko učno snov za osnovne šole in nato je v letih 1908-9-10 izdala ista njegov spis Koroške v knjigi »Vojvodina Koroška«. Sodeloval je tudi v »Planinskem vestniku« in pri »Družbi sv. Mohorja«. Svojim učencem je bil uprav oče. Skrbel je za nje, jih vzgajal za moše, ki so zmogli delati in koristiti vsej slovenski družbi, podpiral jih je gmotno in dajal revnim iz svojega žepa. Bil jim je dober svetovalec, njegovo delo je obrodilo obilne sadove. — Njegove zasluge znajo preценiti le oni, ki so ga poznali in imeli z njim opravka; sebe ni rlinil v ospredje, bil je vedno le skromen, ni hotel ne priznanj, ne zahval! Sedaj odhaja! Mariborsko učiteljsko bo zadela težka izguba, saj lahko trdimo, da je malo takšnih kot on in da učiteljsko kmalu več takšnega direktorja, ki je bil v eni osebi učitelj, izvrsten pedagog in strokovnjak, vsem dober prijatelj in oče ter voditelj, ne bo več tako kmalu imelo. Preseliti se misli v svoj rodni kraj. Upamo in želimo ga najti v bodoče udeležujočega se na drugih poljih. Mi vsi pa, ki ga poznamo, mu bomo ohranili svetel spomin! Njegovo ime bo zapisano v naših srcih neizbrisno lepo, njega se bomo vedno spominjali z ljubeznijo in z zahvalo za njegovo požrtvovalno delo!

Zagorske novice

Zagorje, 24. avgusta.

Pretekle dni je razdelila tukašnja občina nekaj moke med rudarje. In sicer: moko, 2 kg na osebo pod 16 leti, so dobile one rudarske družine, katerih mesečni zaslužek ni bil večji ko 600 Din, če imajo manj ko 4 otroke; če jih imajo več, ni smel zaslužek presegati 700 Din mesečne plače.

Modras je pilil pri mlavci 18 letno dekle iz Peč v mezinice desne roke. Kača je ležala med snopi pšenice. Prvo pomoč ji je nudil tukašnji okrožni zdravnik dr. Zarnik.

Koncert priredijo v župni cerkvi v nedeljo ob 4 pop. trboveljski otroci pod vodstvom g. Gorogranca. Vstopnine ni, pobirajo se le prostovoljni prispevki.

Tudi pri nas je zavladala silna suša. Sadje odpada prezgodaj, fižol vene in se suši, isto je z ajdo in drugimi pridelki. Tudi drevju se pozna: listje rumeni in odpada kakor bi bila že jesen, travniki so ponekod čisto rjavi kakor bi bili požgani. V torek popoldne pa se je pooblačilo in vse je kazalo, da bo huda nevihta. Vihar je bil močan, napravil je precej škode po sadovnjakih, dežja pa je med bliskanjem in treskanjem padlo samo par kapelj, tako, da še prahu ni zmogel.

Prejšnji teden so se na dveh krajih tudi pri nas pojavili ponarejeni 100 dinarski bankovci. Od kod so prišli, znenkrat ni popolnoma znano. Oblastva so ukrenila vse potrebno, da izsledijo ponarejevalce.

Ljubljana

Mleko za reveže zastoni

Zivnoredska razstava, ki bo 3. in 4. septembra v Ljubljani, bo ta dva dni pomagala olajšati tudi glad mnogih družin v Ljubljani. Vse polno je revnih družin v Ljubljani, ki imajo po več otrok, nikakor pa ne sredstev, da bi si kupile vsaj mleka. V dnevnih zivnoredskih razstavah pa bo imelo nekaj teh družin mleko zastoni. Na razstavi bo namreč tudi mnogo krav, ki jih bo treba molziti. Velesejmski urad je obvestil mestni socialni urad, da bo vse mleko odstopil revnim družinam v Ljubljani, socialni urad naj samo poskrbi za razdelitev. Velesejmski urad računa, da bo tega mleka okoli 1500 litrov dnevno. Socialni urad pa je napravil račun samo za 600 litrov, ker pač ne more razočarati družin. Sestavil je že seznam okoli 800 družin, ki bodo ta dva dni prejemale mleko brezplačno. Potrebne vrče za mleko bodo ta čas posodile Osrednje mlekarne. Mleko bodo delili družinam zjutraj in popoldne. Večerno mleko bodo shranili v hladilnici ter ga bodo razdelili z jutrnjim mlekom. Družinam bodo delili mleko po številu otrok in bodo družine prejemale po liter do tri litre dnevno, kolikor paš imajo otrok. Družine z jetičnimi otroci prejmejo seveda več mleka, kakor zdrave družine. Okoli 3 do 5000 Din bo že vredno mleko, ki ga bo dala zivnoredska razstava na razpolago revnim družinam v Ljubljani.

Zobozdravnik

DR. RODOSCHEGG

zopet redno ordinira

Kako se je ponesrečil Marjanček

Včeraj smo poročali o tragični smrti 10-letnega Marjančka Toplikarja v otroški koloniji v Kraljevi. Kakor pripoveduje njegova mati, ki se je včeraj vrnila v Ljubljano in na druge priče, se je Marjanček ponesrečil v soboto ob 8 zjutraj. Tedaj je padel raz verando. Pritekli so mu takoj na pomoč in ga takoj prenesli v bližnji sanatorij za jetične, kjer ga je zdravnik takoj cepil proti tetanusu in mu dal roko v mavce. Poškodba pa je bila tako huda, da je imel deček na roki krvavo rano. Vodstvo kolonije je prosilo zdravnika, naj obdrži otroka v sanatoriju. Zdravnik pa je to prošnjo odklonil, ker bi bilo to proti predpisom in ker bi se mogel otrok nalesti ob bolnikov tuberkulozo. Na ponovno prošnjo pa se je zdravnik le vdal in malega bolnika sprejel v sanatorij. Nič, niti zdravnik sam, pa ni mislil, da bo Marjanček umrl. V resnici je bilo poskrbljeno vse, da se pri Marjančku prepreči smrtna nevarnost. V ponedeljek ob 11 pa je Marjanček nepričakovano umrl. Rana na roki se mu je namreč prisadila in je Marjanček umrl za zastupljenjem krvi.

Truplo ponesrečenega malega Toplikarja pripeljejo iz počitniške kolonije 25. avg. ob 10 dopoldne. Pogreb bo ob pol 3 pop.

Tivolski drevoredi

Ljubljana, 24. avgusta.

Tisti gospod, ki mu je skrb in dolžnost skrbeti za red in lepoto Tivolskih drevoredov, naj oprost, da se držim posebi v njegovo področje in ga v ljudno opozoriti na dejstvo, da ne skrbi za vse Tivolske drevoredove enako skrbno in vestno. Medtem, ko so glavna pota in parki vzorno negovani, so nekateri stranski parki in drevoredi v dokaj mizerem stanju in mogoče je, da se tam ne morejo pojaviti nobene vrste ptic, kamoli cestarji ceste, ki so namenjene težkemu prometu! Ta drevoredi pa je menda predvsem namenjen pešcem, ali ne? Gorje mu, ki zaboli vanj z lahkim čevlji na nogah! Le z največjo težavo štorčija po debelem, ostrm gruču — in na vse grlo lahko zahvali Boga, če se preloži do kraja, ne da bi si bil do koga zbrul podplatov, ali si polomil noge!

Ali ne bi bilo umestno, če bi dal postaviti ob vhodu v ta drevored desko s svarilnim napisom: »Do tu — in niti koraka dalje!«
Ali pa: »Samo za turiste!«
Ali pa: »Nateknite si gozdarice na noge!«

Proza Jovana Popoviča. — Že lani je agilna in znana belgrajska založba »Nolit« oblikovala poleg dobrih prevodov iz svetovnega slovstva izvršno delo, roman Miroslava Krleža »Gnile naranče«, ki se danes ni izšel in ki, kolikor mi je znano, sploh ne bo izšel v »Nolitu«, ampak drugje. Sedaj je založba izdala prvega domačega pisatelja, in sicer knjigo novel mladega Jovana Popoviča z naslovom »Reda mora da bude.« »Nolitove« knjige so skoraj vse brez izjeme dobro izbrane in skoraj vselej novost za nekam patriarhalne, monotone in premalo razgibane književne razmere v Belgradu. Ta Po-

Morda pa ima tisti, ki ima oskrbovanje Tivolija »čez«, s tem drevoredom posebno tujsko-prometne namene? Morda hoče ustvariti gostom bližajočo se jesensko razstavo, ki bodo nič hudega slučajno krenili v ta drevored — iluzijo, da so se v hipu znašli nekje visoko na romantični Triglavski poti? Če hoče kdo na tak čudovit način utrditi sloves našega Tivolija po širnem svetu, potem moramo v resnici obžalovati njegovo iznajdljivost in fantazijo!

Sprehajalec

© Gospe, članice kongregacije »Žalostne matere božje« pri sv. Florijanu, so v ljudno vabljeni, da se udeležijo pogreba pokojne ge. Alojzije Smolej, ki bo danes v četrtek ob 4 popoldne, Poljska cesta 17.

© Kdaj se prične pouk na ljubljanskih šolah? Mnogo starše zanima, kdaj se prav za prav prične šolski pouk na ljubljanskih osnovnih šolah. Lani se je zaradi velesajma pričel že 10. septembra. Ker doslej ni še od banske uprave drugih odredb, se bo letos pouk najbrž pričel že v ponedeljek 5. septembra. Naknadno vpisovanje šolobveznih otrok bo odrejeno za 1. in 2. september. Koncem letošnjega šolskega leta se je na vseh ljubljanskih državni in osnovnih šolah vpisalo 2100 dečkov in 1779 deklic. Naknadno vpisovanje je po zakonu le izjemoma dovoljeno in bi morali starši skrbeti, da bi se otroci vpisovali že vselej ob zaključku šolskega leta.

© Gledališke predstave na prostem. Nar. gledališče v Ljubljani vpripori ob jesenski razstavi in v okviru kongresa narodnih noš, vrsto predstav pod milim nebom. Prva bo dne 3. septembra ob 20, vpriporitev veličastnega dela »Slehenika« na Kongresnem trgu pred portalom Nunske cerkve. Vtis, ki ga je napravilo to delo, je ostal vsem v nepozabnem spominu in bo gotovo tudi letos odziv občinstva prav tako velik. V nedeljo 4. sept. ob 16 se poje na otroškem igrišču za Tivolskim gradom uspeša Smetanova »Prodana nevesta«, katere je naravnost namenjena temu idealnemu prostoru. V torek, dne 6. septembra ob 20 se vpripori istotam blesteca Shakespearejeva veseliga »Sen kresne noči« z zborki, baletom in Mendelssohnovo muziko. Pravilčnost in veselo dejanje tega dela bo na velikem prostoru v naravi gotovo pridobilo. V četrtek 8. septembra ob 16 se vpripori prvič na otroškem igrišču v Tivoliju zabavna opereta »Mascotta«, prirejena z novimi atrakcijami. V soboto 20. septembra se ponovi »Slehenika« v nedeljo 11. sept. pa »Mascotta« ob istem času, kot premijeri obeh del. Opozorjamo občinstvo, da po možnosti rezervirajo sedeže in jih kupuje v predprodaji. Začetek predprijave bo objavljen pravočasno.

© Šolska kuhinja kraljice Marije je v preteklem šolskem letu 1931-32 izdala brezplačno 4906 kosil, proti polovici ceni 230 Din 9989, proti polnemu plačilu 4474. Skupno se je prehranjevalo dnevno ca 95 (otrok) dijakov. — V počitniškem času, ko kuhinja ne posluje, je pa podprla siromašno dijaštvo s tem, da je poslala v počitniške kolonije šolske poliklinike na Gorenjsko in na morje v dom Franje Tavčarjeve v Kraljevico, večje število srednješolskih otrok. Na Gorenjsko je odšlo na letovanje 18 dijakov in dijakinj. Isto število pa k morju. — Tudi v novem šol. letu 1932-33 bo kuhinja izdajala opoldne kosilo onim dijakom, ki se vozijo iz okolice v mesto in ostajajo opoldne brez tople hrane. Prošnje za sprejem, opremljene z uobzirom pripravljenimi in točnimi premoženjskimi podatki, naj se vložijo do 7. septembra na šolski polikliniki v Ljubljani, Resljeva cesta 10, in sicer osebno. — Prošnje, katerim uobzirom pripravljenimi sploh niso priložena, ali pa zelo pomanjkljiva, se ne bodo upoštevale.

© V znamenju kumarie je bil včerajšnji življski trg. Drobni kumarje za vkuhanje so prinesli z vseh strani; prodajali so jih sto za 7 Din. Večje kumare so bile po 25—50 par. Stroga fižola je res skoraj zmanjkalo na trgu, kakor smo zadnjič napovedali. Strašna suša je na mah ustavila vsako nadaljnjo rast in razvoj fižolovih strokov. Stroji fižol se je zato na trgu neznatno podražil. Tudi krompirja včeraj ni bilo preveč, prodajali so ga po 1 Din kg, »kiflarja« celo po 1.50 Din kg. Dovo jaje je nekoliko opešal, včeraj jih je bilo na trgu komaj 15.000 kosov. Jajca so dajali po 75 par. Piščancev skoraj ni bilo, druge perutnine tudi nič. Pač pa so razpostavili prodajalci za Jugoslovansko knjigarno silno množino različnega sadja, največ domačega. Lepa jabolka so pripeljali iz štajerskih Konjic, dajali so jih po 4 Din kg. To so bila sploh najlepša jabolka na trgu: štiri jabolka 1 kg. Hruške so bile od 3—6 Din kg, slive po 4 Din, grozdje po 8 Din kg.

© Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada ima v svojih novih uradnih prostorih v Kresiji II. nadst. vhod iz Pogačarjevega trga 53 telefonsko zvezo po centrali mestnega načelstva. Stranke naj pri pozivih uporabljajo

številke 3022 do 3029. Isto velja za poziv Kontrolnega urada.

© Cene kolonialnemu blagu. Cene domačim živilom so zelo nizke, saj so skoraj eno leto neprestano padale, ter so se šele pred kratkim ustale. Nekaterim živilom pa cene še vedno padajo. Nasprotno pa doživljamo dragino kolonialnemu blagu, ki je postalo tudi vreden sestaven del naše hrane. Da cene temu blagu ne padajo, so pač vzrok devizne omejitve in pa tudi mednarodni karteli. Tako plačujemo v Ljubljani kavo znamke »Portoriko« po 72 do 76 Din kg, kavo »Santos« 48 do 52 Din, kavo »Rio« 42 do 46 Din. Pražena kava pa je prve vrste po 100 Din, druge vrste po 80 Din, tretje vrste po 56 Din. Kristalni beli sladkor je bil še pred kratkim po 13.50 Din, sladkor v kockah pa po 15 Din. Zadnji pa se je celo podražil, kakor smo že poročali. Kavna primes je po 18 Din kg. Riž prve vrste je po 8 do 10 Din kg, druge vrste po 6 do 7 Din. Liter namiznega olja je po 16 Din, liter jedilnega olja 14 do 15 dinarjev. Vinski kis je po 4.50, navadni kis po 2.50 Din. Kilogram čega popra je 60 Din, mletega pa 62 Din. Kilogram paprike tretje vrste je 24 Din, kg sladke paprike pa 36 Din. Liter petroleja je 7 Din, kg testenin 7.50 do 9.50 Din. Čaj je 60 do 80 Din.

© Obvestilo protituberkulozne lige in drž. šolske poliklinike v Ljubljani. Otroci, ki jih je drž. šol. poliklinika in protituberkulozna liga poslala v počitniško kolonijo šolske poliklinike v Medvodah, se vrnejo dne 31. avgusta s popoldanskim vlakom ob 16.30. Starši naj prevzamejo te otroke pred glavnim kolodvorom. — Deklice iz počitniške kolonije Lukovica pridejo isti dan ob 10 dopoldne na šolsko polikliniko, Resljeva cesta 10. — Otroci iz počitniške kolonije Rakitana pridejo tudi isti dan na šolsko polikliniko ob pol 13.

© Pred koncem »Domovine«. Delavci so prav vneto na delu pri podiranju poslopja »Domovine«. Padla je že streha, pa tudi stene so že priče padati. Tako bo najbrž že v dveh tednih izginilo to starinsko poslopje iz mesta, sedanja ozka Gajeva ulica, pa se bo spremenila v široko cesto, ki bo s časom postala prav tako lepa in elegantna, kakor Aleksandrova cesta, kateri bo odvzela mnogo prometa. Le škoda je, da je moral zaradi denarne krize pasti v vodo lepi in znani Dukičev načrt, ki je določal za zidavo vsega bloka med Gajevo in Puharjevo ulico. Ta načrt bo sicer nekoč izvršen, vendar pa se mora poprej ublažiti denarna kriza.

© Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

© Poln policijski avtobus. Policijskemu avtobusu, ki prevaža jetnike po ulicah in ima tako diskretno motne šipe, da nihče ne more spoznati obrazov potnikov, pravijo njegovi gostje »Zekars«, ker ima evidenčno številko 6, včasih pa tudi »sivec«, ker je sive barve. »Zeleni Henrike« je namreč že dolgo v pokoj. Ta avtobus je šel danes opoldne nabito poln raznih »imenitnih« potnikov od policije na sodišče. Napoln ga je plen, ki ga je policija našla v zadnjih nočeh. Dva mlada vlomilca šteta bila vmes, dvojce deklet, še prav mladih, štirje sumljivi potepuhi, ki so se klatili po mestu in nadlegovali ljudi, starejši berač, ki je neki stranki grozil, ker mu ni dala miloščine, in še dva nasilnika, ki sta imela spor s stražnikom ter sta se obnašala prav nasilno. Vsa ta zbirka v ljubljanskih cest in ljubljanskega podzemlja, se je stisnila v avtobus, obe ženski sta zahtevali celo najboljše mesto zase, ker sta pač ženski, vsakdo je prejel v roke listino z osebnimi podatki in zakaj mora v zapor. Avtobus pa je vse odpeljal v novi zapor, iz katerega se bodo vrnili nekateri prej, drugi pa poznej. Najpoznej gotovo oba nasilnika.

© Dva mladeniča v kleti »Daj-Dame«. Založena kleti in skladišča avtomatičnega bufeja »Daj-Dame« so postale zaželjen cilj mladim zmikavtom. Pred meseci so prejeli več mladih ljudi, ki so goljufali z listki in dobivali vino mesto po 12 Din, po 2 Din liter. Te dni zjutraj pa so zasačili v kleti »Daj-Dame« dva mlada moška, ki sta se pričela izgovarjati, češ da sta se spazila v klet samo, da bi tu prenočila. Nočni čuvaj je obvestil stražnika in zaklenil klet, da nista mogla ta čas pobegniti. Ko je stražnik prišel, sta se oba mladeniča delala pijana, vendar pa ju je stražnik odgnal na policijo, kjer sta se hitro streznila. Tudi na policiji ste se izgovarjala, da sta mislila v kleti le prenočiti, ter da sta si pri tem privoščila nekaj vina iz sodov. Policija bi ju kmalu izpustila, vendar pa so iz previdnosti še enkrat natančno preiskali vso klet »Daj-Dame«. Za sodom so našli skrit cekar poln najrazdomrstnejšega vlomilkega orodja. Izkazalo se je, da sta mlada vlomilca, ki sta komaj polnoletna, res poskušala klet in druge zaloge »Daj-Dame« oplentiti, kar pa se jima ni posrečilo. Kljub mladosti obeh zasačenec, so protokoli na policiji o obeh že precej debeli, sedaj pa se je pridružil spisom, še nov o poskušnem vlamu. Oba mladeniča je policija že izročila sodišču.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Založba: Julij Klein, Ljubljana, Wolfova 4

Naznanila

Ljubljana

»Pri belem konjičku« na vrtu Rokodelskega doma. Ker je veseloigra »Pri belem konjičku« v nedeljo tako krasno uspeša, jo bo Rokodel. društvo ponovilo prihodnjo nedeljo 28. avgusta ob 8 zvečer. Pri prvi vpriporitvi je bila igra nekoliko okrajšana, v nedeljo pa pridejo do veljave vsi pripravi polni smeha in veselja. Priporočamo občinstvu, da si oskrbi vstopnice že v predprodaji v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne. Vsi, ki bodo kupili rezervirane vstopnice, bodo dobili tudi gotovo svoje sedeže s stevalkami. V neugodnem vremenu bo prireditelj v dvorani. Vsi igralci se bodo potrudili, da bo igra v nedeljo 28. avg. dosegla še lepši uspeh kot prvikrat.

Proslava 20-letnice Šišenskega prosvetnega društva bo, kakor je bilo že javljeno, v soboto 27. in 28. avgusta. Vabila so razposlana. Ako bi bili kako okoliško bratsko društvo pomotoma prezrl, in mu ne poslali vabila, naj nam to oprost. Istotako prosimo naše prijatelje ter jih vse vabimo k prireditvi tem polom. V soboto 27. t. m. na vrtu Centralne vinarne v Šiški ob 7 zvečer koncert godbe »Zarja«, ob 8 pa istotam vpriporitev igre »Divji lovec«. Ob slabem vremenu se igra vpripori v društveni dvorani v župnišču. V nedeljo 28. t. m. ob pol 10 sv. maša z govorom in blagoslovitvijo društvene zastave; popoldne ob pol 5 pa ljudska veselica na vrtu Centralne vinarne ob vsakem vremenu, ker je za slučaj dežja na razpolago dovolj strehe. Za pošteno zabavo je pri danih skromnih razmerah poskrbljeno. Zato prosimo številnega občinstva. — Vstopnice za igro po 10, 8 in 3 Din se dobe že v predprodaji v trgovini Konzumnega društva na Celovski cesti, za veselico pa po 3 Din in se bodo dobile na veseljem prostoru. — Čisti dobiček je namenjen za društveni dom.

Naše dijaštvo

Kongregacijski dijaški koledarček za šolsko leto 1932-33, ki so ga izdali voditelji slovenskih dijaških kongregacij, prinaša toliko zanimive in praktične vsebine, da ne bodo po njem s pridom segli samo dijaški kongregantisti (dijaška cena 6 dinarjev), temveč vsak katoliški inteligent. Samo nekaj naslovov iz vsebine: Pesem katoliške mladine — Začetek dij. m. kongregacij v Sloveniji — Izredno lep idejni članek naslovljen »Bratom in sestram« v kongregaciji — Pregled Marij. dij. in akademskih kongregacij v Sloveniji — Enak pregled za inozemstvo — Beseda o cirilmetodijski ideji — Katoliški dijak in umetnost — Vatikansko mesto — Naša zemlja v številkah — Prva pomoč v nevarnostih etc. — Koledar je stavljen v dvojnem tisku, opremljen z ljubimi, prigodnostnimi vzorci. Zunanja oprema je izredno okusna (delo arb. g. Pengova). Izvirne platnice so vezane v platno. Koledarček krasi nekaj prav lepih slik in fotografij. Na čelu pa je krasna slika Mater »božje« z Detetom, krasna umetnina za kongregacijsko »zabljubo«. Koledarček dela čast prirediteljem in je lep dar katoliški dijaški mladini.

Celje

© Smrt na kosa. V javni bolnišnici je umrla v torek 23. t. m. popoldne v starosti 17 let Julijana Zalokarjeva, posestnikova hčerka iz Košnice pri Dobju. — Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sožalje!

© Redukcije v einkarni. Ljudje se pritožujejo, da odpušta vodstvo einkarne delavce, ki imajo družine in nimajo nobene strehe, dočim obdržijo delavce, ki imajo vsaj nekaj posestva in svojo streno. Nadalje so med odpuščenimi delavci, ki imajo 5 letno službo, dočim obdržijo na delu delavce z manj kakor 5 službenimi leti, oziroma jih nazaj sprejemajo.

Slovenjgradec

Smrt na kosa. V Št. Ilju pod Turjakom je za vedno zatisnila svoje oči 70-letna veleposestnica Neža Tovšak, pd. Jaš. Pokojna je bila skrbna in modra gospodinja ter prava krščanska mati. Gosposlinske skrbi je vzela na svoje rame že v zgodnji mladosti, kajti omožila se je že, ko je dopolnila komaj 18 let ter gospodinjila na obširnem posestvu nad 50 let. Svoje otroke je vzgojila v pravem krščanskem duhu. Pogreb pokojnice se je vršil pretekli ponedeljek dopoldne na pokopališču v Št. Ilju ob zelo številni udeležbi njenih znancev, prijateljev in drugega občinstva. Naj ji bo zemljica lahka!

Kraljestvo srnjadi. Naše bližnje Pameče so res pravo zatočišče srnjakov. V njenih hribih vedno kdo naleti na kakega brhkega srnjaka, samca ali samico. O dveh srnjakih, ki sta se bojevala v Mikejevem gozdu, od katerih dveh sta enega vjela dva tesarja, smo že poročali. Tega srnjaka je gosp. Save pd. Mikej dal trgovcu Šerbaku, ki ga je imel na ogled občinstvu. Pozneje ga je prodal v Zagreb za 200 Din. Tehtal je zaklan srnjak blizu 18 kilogramov. Zadnjo soboto pa je lovec Filip Cesar zopet nalezil v pameških gozdovih na dvehletnega srnjaka. Pomeril je in ga ob prvem strelu podrl na tla. Dasi je bil srnjak mlad, je bil prav lep eksemplar, ki ga je srečni lovec z veseljem naložil na ramo in odnesel na dom.

Trbovlje

Kopanje v Savi je omogočilo štiridnevno praznovanje pri rudniku. Drugače je bila voda vedno umazana vsled pranja premoga. Ker pa so zadnje dni ustavili obratovanje, je voda čista in Trboveljčani so se te prilike temeljito poslužili. Na obeh bregovih Save pri kolodvoru je mrgolelo ljudi, da so se mimovozeči na vlakih čudili, odkod te množice. Kdor se samo po železnici vozi mimo našega kraja, nima pojma o naših velikih stanovanjskih kolonijah. Vsaj to dobro stran je imelo praznovanje pri rudniku, da so se ljudje ob tej silni vročini lahko ohladili v čisti vodi.

Na Kumu bo prihodnjo nedeljo zborovanje abstinentov. Namenjeno posebno delavstvu — treznotno gibanje je gotovo izrednega pomena za zboljšanje socialnih razmer.

V Zagorju bo priredil naš mladinski zbor prihodnjo nedeljo cerkveni koncert 18 Marijinih pesmi. Pri tem sodeluje na violini konservatorist g. Marin in pri orglah g. učitelj Kalan. Naši mladi peveci so dosedaj še povsod dobro odrezali, upamo, da bodo tudi v Zagorju.

Kulturni obzornik

★ Umetnostna razstava »Žena v slovenski umetnosti« na velesajmu od 3. do 12. septembra 1932. Zadnji sprejemni termin za umetnine je 28. avgust, ker 29. avgusta že deluje žirija, ki sestoji iz gospodov: Ivan Zorman, dr. Ložar, dr. Stele, dr. Dobida in aranzjerja Olaf Globočnik. Prijavilo se je do sedaj 29 slovenskih likovnih umetnikov. Predvidene so sledeče denarne nagrade: I. Za najboljšo slikarsko delo v olju 5.000 dinarjev (darilo veleindustrijalca g. Avgusta Westna iz Celja). II. Za najboljšo kiparsko delo 2000 dinarjev. III. Za najboljšo grafiko, akvarel, pastel, risbo 1000 Din. IV. in V. Za najorginalnejši ženski portret 2.500 Din. VI. Za portret, ki bo od obiskovalcev ocenjen kot najboljši 1000 Din. Poleg tega se izvede tudi loterija. Izmed vstopnic obiskovalcev se izžreba ena, in lastnik bo nagrajen z umetnino. Loterija in glasovanje občinstva se zaključijo 11. septembra zvečer.

★

Proza Jovana Popoviča. — Že lani je agilna in znana belgrajska založba »Nolit« oblikovala poleg dobrih prevodov iz svetovnega slovstva izvršno delo, roman Miroslava Krleža »Gnile naranče«, ki se danes ni izšel in ki, kolikor mi je znano, sploh ne bo izšel v »Nolitu«, ampak drugje. Sedaj je založba izdala prvega domačega pisatelja, in sicer knjigo novel mladega Jovana Popoviča z naslovom »Reda mora da bude.« »Nolitove« knjige so skoraj vse brez izjeme dobro izbrane in skoraj vselej novost za nekam patriarhalne, monotone in premalo razgibane književne razmere v Belgradu. Ta Po-

povičeva knjiga pa zasluži prav radi svoje izvirnosti še posebej izdatno besedo. Kdor je zadnja leta kolikor toliko zasledoval razvoj in uspehe srbohrvaških književnih revij, je moral opaziti sicer marsikdo začetniški in prav radi odkrite, skoraj bi dejal izidealizirane bornosti, simpatični socialno tendenčni mesečnik »Stožer«. Ureja ga z uspehom Jovan Popović in mu daje čisto svojski, morda prenamo domati, pa vendar življenjski obraz. Posebej moram omeniti, da list zelo simpatično sprejema tudi izvenbelgrajske mlade književnike, ki se udeležujejo v socialni smeri in da je doslej tudi več Slovencev objavljalo v njem svoje stvari. Avtor trinajstih novel v knjigi »Reda mora da bude« je še sorazmerno mlad. Doslej je objavil dvoje manj uspešnih pesniških zbirk in pa nekaj odlomkov proze v revijah (Belgrad, Sarajevo). Doma je iz skrajnega severnega kota Banata, iz Velike Kikinde. Živi pa stalno v Belgradu. Zadnji dve leti se je manj udeleževal kot ustvarjajoč umetnik, pač pa je sistematično delal na polju kritike in polemike. Zlasti omembe vredni so njegovi programatični ideološki članki, ki jih je objavljaval večinoma v že omenjeni reviji »Stožer«. V knjigi »Reda mora da bude« kaže Jovana Popoviča v čisto drugi luči, ko dve pubertetni zbirka pesmi, ki jih je doslej izdal. Dasi se je avtor spuščal že na široko polje romana (objavil pa je le odlomke), nosi ta prva Popovičeva knjiga preje oster pečat kratke, tehnično še površno, nesolidno grajene novele, ki pa je v odlomkih življenjska, strogo realistično podana in v podrobnostih prijetna. Vsebinsko so vse Popovičeve novele v tej knjigi zajete iz vojvodinskega malomeščanskega okolja in namenoma pomaknjene v svetovnovojno in prevratne dni, t. j. v pisateljevo mladost. Vse bo vrsti nosijo izrazito osebni,

avtobiografski pečat s samo sluteno, nikjer določno in izrazito podano silhueto velike vasi s 30.000 prebivalci, ki se službeno imenuje — mesto Velika Kikinda. Ker je Velika Kikinda banatska vas v pravem pomenu besede in je v nji vsaj 80 odstotkov kmečkega elementa, ki se pa narodnostno deli na Srbe, Nemce in Madžare, je Popović kot sin malomeščanske družine v svojih novelah obdelal predvsem ta element in ga na mnogih straneh podal plastično, realistično verno in polno zvenče. Zlaganosti v knjigi nisem našel, dasi ne morem reči, da Popović ni položil vanjo, pač pa radi tega, ker je še mlad in vihrav, precejšnjo mero zadržane, trpke sentimentalnosti. Vendar je njegova knjiga v mnogočem obtožba. Na nekaterih mestih je odločno vplivan od Ernesta Glaeserja, zlasti kjer obravnava pubertetni problem in prehod iz otroštva v mladost. Te novele, ki so nastale v zadnjih letih, nosijo v sebi precej globoko socialnega, ki se tuptam pozone prav na površe, da postane že ko s prsti otipljivo. (»U kukuruzju«.) Zaokroženosti ni v nobeni od teh trinajstih novel; vselej pisateljevo dejanje razbije ali fragmentarno, skoraj reportesko poda, oziroma več nebitnih drobcev, »slučajno« harmonijo združijo v posiljeno celoto. Jezikovno pa knjiga ni na višku. Preveč tuje, zlasti nemške, navlake je v Popovičevi besedi, ki tako nedomače, prisiljeno izzveneva, dasi moram na drugi strani priznati, da je v stilu pogosto nov in živ. Knjigi je z razumno kretnjo Nemca Georga Grossa ilustriral znani slikar K. Hegedušič. Naslovno fotomontažo, ki plastično podaja dvoje karakterističnih banatskih ženskih obrazov in del vaškega mesta Velike Kikinde z dvema bivolskima vpregama na glavni cesti, je kot vedno priložil g. Pavle Bihaly.

T. P.

Dnevna kronika

Med. univ.

dr. Mira Fink

Specijalistka za ženske bolezni in porodništvo
od 25. avgusta dalje zopet redno ordinira
od 9. do 11. dopoldne in od 3. do 6. popoldne
Gledališka ulica 7, I. nadstropje
Telefon št. 3008

Cez noč zrasle hišice

Iz Banjaluke poročajo, da so na brdu Paprikovac blizu Banjaluke v tork zjutraj ljudje naenkrat zagledali 15 novih hišic, katerih prej tam ni bilo. Ljudje so se čudili, oblast pa je raziskovala, odkod naenkrat na gmajni 15 hišic. In dognala je to-le:

Več profesionalnih delavcev, ki so s svojimi družinami dotlej stanovali v mestu, je uvidelo, da ne zmorejo več velikih najemščin za dosedanja stanovanja v mestu. Zato so se med seboj pomenili in sami zgradili vseh 15 hišic. Pri tem so drug drugemu pomagali in delali po enostavnem načrtu, da je bilo delo res hitro končano. Seveda ne čez noč, ampak ljudje so to šele v tork opazili.

Za svoje hišice pa niso prosili stavbnega dovoljenja. To bodo dobili. Tudi jim bo občina razparcelirala zemljišče ter uredila naselbino.

Zaradi poskušenege umora

Celje, 24. avgusta.

V Trbovljah so stanovali v eni hiši poleg drugih strank tudi 40 letna delavka Vizovišek Neža in zakonca Zemljan Jožef in Antonija. Vizoviškova, ki je imela prepire s strankami v hiši, je posebno sovražila oba Zemljana. Po obtožnici posnemamo: Dne 11. aprila t. l. sta oba Zemljana odšla po opravkih z doma. Pred odhodom pa je poslala Zemljanovo še lonce za pol litra mleka v vežo, ki je bila skupna vsem strankam in je torej imela prost dostop tudi Vizoviškovi. Ko je prišla okoli 9 popoldne mlekarica, je nalila pol litra mleka v posodo Zemljanovih. Posoda je bila takrat popolnoma čista. Prav takrat, ko je vtila mlekarica mleko v posodo, pa je prišla iz svojega stanovanja Vizoviškova in je videla, da je prinesla mlekarica mleko za Zemljanove. Šla je v svoje stanovanje nazaj in je v nezapaženem trenutku dodala mleku za Zemljanove nekaj strupenine. Ko sta prišla zvečer Zemljanova domov, sta začela večerjati in sicer sta večerjala kavo. Kava se jima je sicer zdela to pot izredno grenka in neokusna, a vendar sta jo izpila vso, ker sta bila oba lačna. Kmalu potem pa je postala Zemljanovi slabo, dobivala je krče in se je ovesvetila. Prav tako je bilo slabo tudi Zemljanu. Ljudje so pritekli in poklicali zdravnika, ki je takoj konstatiral zastrupljenje pri obeh zakoncih. Konstatiral je tudi v zavrti hrani toliko množino strupa, da bi bila brez pravočasne zdravniške pomoči gotovo nastopila smrt pri obeh Zemljanovih. Ker je Vizoviškova že večkrat grozila Zemljanovima, da ju bo »zagiglat« in ker je bilo njeno strupeno sovraštvo do Zemljanovih, je bila seveda takoj osumljena tega groznega dejanja. Dejstvo, da je sama priznala, da je imela že lani strup v posesti, je sum še povečalo.

V petek, 19. t. m. se je vršila zaradi tega dejanja obravnava pred malim senatom okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval dr. Brečko. Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Juhart, obtoženko pa je branil dr. Rakun. Poleg prej opisane dejanja je bila obtožena tudi poskusa naslovne nekoga Majnardijs, da bi umoril njenega sovražnika Jakopiča Jožefa. Nadalje se je kakor trdi obtožnica, ponudila nekemu posestniku za nagrado, da mu pože hišo, da dobi potem zavarovalnino in nazadnje ji še očita obtožnica krivo prisego pred okrajnim sodiščem v Laškem. Obtoženka je pred sodiščem tajila vse točke obtožnice, vendar pa je na podlagi indicij smatralo sodišče, da je dejanje poskušenege umora dokazano. Glede drugih točk obtožnice pa je bilo sodišče mnenja, da so je posrežili dokaz s pričami. Po daljšem posvetovanju je proglasil predsednik senata krivdorec in sicer je bila spoznana Vizoviškova krivo v vseh točkah obtožnice ter je bila obsodena za vsako dejanje v različnih kaznivih na prostosti v skupnem iznosu 6 let težke ječe. V razlogih sodbe je navedel predsednik med drugim, da sta pri poskušeni umoru bili v smrtni nevarnosti dve osebi, kot še posebno obremenjeno. — Zagovornik obtoženke je prijavil revizijo glede vseh točk obsodbe.

Udeležencem proslave na BREZJAH

Je za čas od 1. do 7. septembra 1932 dovoljena
polovična vožnja
za vse proge dravske banovine
Izkaznice se dobe na Brezjah.

Koledar

Cetrtek, 25. avgusta: Ludovik, kralj; Patrija, devica.

Novi grobovi

† Ga. Alojzija Smolej. Umrli je včeraj v Ljubljani, v visoki starosti 82 let, gospa Alojzija Smolej, vdova po finančnem uradniku in mati blagopokojnega veleč. gosp. Riharda Smolej. Bila je vzorna krščanska žena in velika dobrotnica revežev. Vzgojila je poleg svojih dveh sinov in hčerk še mnogo danes zelo odličnih mož, ki se je s hvaležnostjo spominjajo. Za vsakogar je imela odprte roke in prijazno besedo ter pomagala kakor je pač mogla in znala. Okrepčana večkrat s zakramenti ej bila rešena groznih bolečin, ki jih je z angeljsko potrpežljivostjo boguvidno prenašala. Sprejela jo jutri na poslednji dom k Sv. Križu. Priporočamo jo v molitev in blag spomin! Gospodični hčerki pa naše iskreno sožalje!

† Ga. Ivana Lušin. Po dolgem trpljenju je odšla v večnost gospa Ivana Lušin, ljubljenec. Pokojnico prepeljejo danes ob 2 iz Ljubljane, Jenkova ulica 20, v Sodražico, kjer jo ob pol 5 polože k večnemu počitku. Njaj počiva v miru blaga gospa, preostalih pa izrekamo globoko sožalje.

Ne moreš v solo? Vzgoji se sam!

Nauči se sam vsi stvari, ki jih potrebuješ za svoj uspeh v življenju! Krepki volja! V letu dni znaš vse trgovske procedure, kakor tudi zakonito in kakovostno svetovni jezik. — Pisi na Dopolno solo v Ljubljani, Prazakova 8, ali pa se oglasi sam. Informacije zastoj. Uradne ure 8—12, 2—6, nedelja 10—11!

Osebnosti

— Odlični gostje na ljubljanskem velesejmu. Velesejem bo v soboto 3. septembra odprl sam minister za trgovino g. Ivan Mohorič. — Polanik češkoslovaške republike v Belgradu, g. dr. Robert Flieder, bo oficijelno zastopal češkoslovaško republiko pri otvoritvi letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma dne 3. septembra in na kongresu narodnih noš dne 4. septembra. Iskreno se veselimo obiska visokega diplomata bratske nam Češkoslovaške.

— Upokojeni so bili banovinski in državni uslužbenci z odlokom kr. banke uprave: Puš Ludvik, strokovni učitelj na banovinski kmetijski šoli na Grmu, Fikfak Milan, policijski stražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru, Gorjanc Ivan, cestar — služitelj pri tehničnem razdelku okrajnega glavarstva v Kranju, Rovšek Maks, cestni nadzornik — zvanjenik pri tehničnem razdelku okrajnega glavarstva v Novem mestu, Ružič Josip, policijski stražnik pri upravi policije v Ljubljani, Šimenc Josip, služitelj banke uprave v Ljubljani, Škerjanc Josip, policijski stražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru, in Verčkovnik Alojz, policijski stražnik policije v Ljubljani.

Ostale vesti

— Čehoslovaki in kongres narodnih noš. Na kongres narodnih noš, ki se bo 3. in 4. septembra vršil v Ljubljani, je že prijavljenih nad 300 češkoslovaških narodnih noš, ki pridejo 2. septembra v Ljubljano. Izlet češkoslovaških narodnih noš je organiziran pod pokroviteljstvom primatorja mesta Praga dr. Baxe in našega poslanika dr. Grisogona. Primator dr. Baxa je naznanil, da pride sam na kongres narodnih noš v Ljubljano in potem odpotuje na Jadran. Čehoslovaki bodo imeli seboj tudi lastno godbo.

— Lojze Adamič v Dalmaciji. Ameriški pisatelj, Slovenec Louis Adamič se je v soboto vrnil iz Rogaske Slatine, kjer je bil s svojo ženo več dni gost zdraviliške uprave — v Ljubljano in je tu ostal do ponedeljka. V ponedeljek pa je odpotoval z ženo v Dalmacijo. Pozno poletje bo preživel v Dubrovniku. Dubrovnik je bil prvi kraj, ki ga je Adamič pri svojem obisku v Jugoslaviji spoznal in se je njemu, kakor tudi njegovi ženi, izredno prijel. Ko je namreč Adamič potoval z ladjo iz Amerike v domovino, se je ladja ustavila v nekaterih portugalskih in italijanskih lukah. Povsod pa so potnike oblegali revni ljudje, berači in cele beravske družine, ki so prosjale za drobiž. Prva evropska luka, v kateri ni bilo te nadležne potnikov, je bil Dubrovnik, kjer niti popularni paglavci niso stegali roke za miloščino, temveč je ljudstvo samozavestno in ponosno na vpluden način odklanjalo miloščino.

DAJ sladoled DAM.

— Kongres narodnih noš v Ljubljani od 2. do 5. septembra 1932. Vsi udeleženci kongresa narodnih noš v Ljubljani uživajo ugodnost četrtinske železniške vožnje le, če pridejo na kongres v narodnih nošah. Kongresna pisarna bo obisk kongresa potrdila na legitimacijah samo udeležencem v narodnih nošah.

— Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobičnih pojavih, tresenju udov, zaspanosti, povzroči čaša naravne »Franz-Josef« grenčice točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot važno pomožno sredstvo proti grizi in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Izlet na Jadransko morje. Ob priliki kongresa narodnih noš od 2. do 5. septembra v Ljubljani. Za največjo udobnost in za najprijetnejšo zabavo udeležencev izleta na Jadransko morje od 5. do 9. septembra je vsestransko poskrbljeno. Prijave za ta izlet so posebno številne iz dravske banovine, z našega juga in iz Češkoslovaške. Na parniku bo vladalo najlepše razpoloženje. Parnik bo ves okrašen z zelenjem, ponoči bo bajno razsvetljen, na ladji bodo imeli odlično godbo, za razne zabavne igre bodo skrbeli priznani člani-umetniki našega društva. Tik pred vzhodom in Splitu slavnostni sprejem izletnikov, ki bodo izstopili v narodnih nošah, vsled česar naj izletniki vzamejo s seboj čimveč narodnih noš. Zadnji rok za prijave za ta izlet je kot že sporočeno do 30. avgusta. Prijave se sprejemajo na velesejskem uradu. — Izletniški odbor.

— Začetek šolskega leta na srednjih šolah. Včeraj so se vršile otvoritvene konference na naših gimnazijah, pričeli so se ponavljajni in privatni izpiti, kmalu pridejo na vrsto sprejemni izpiti za prvi razred in vpisovanje učencev. Kdaj bo pa mogoče pričeti z rednim poukom v neskrbenem obsegu? V minulih počitnicah je bilo namreč veliko število profesorjev upokojenih, reduciranih in premeščenih v kraje izven Slovenije. Skušali smo sestaviti pregledno statistiko, koliko profesorjev je sedaj manj nego ob zaključku šolskega leta, in smo našli upokojenih 8 ravnateljev in 27 profesorjev, reduciranih 29 profesorjev oziroma suplentov in strokovnih učiteljev, premeščenih v kraje izven Slovenije pa 8 profesorjev, tako da bi se bil stalež srednješolskih učiteljev v Sloveniji skril za 72 oseb. Pri tem pa nismo upoštevali profesorjev, ki so v poslednjih mesecih umrli. Pripominjamo pa, da naša statistika ni popolna; upoštevati smo mogli samo tiste profesorje, o katerih je poročalo dnevno časopisje. Pri tem je bilo čestokrat čisto od slučaja odvisno, ali so časopisi za kako upokojitve izvedeli ali ne. Po srednješolskem zakonu mora biti razvrstitev profesorjev izvršena vsako leto do 31. avgusta. Ker bo treba nastale vrzeli zamašiti, je pričakovati v naslednjih dneh še znatnih sprememb v staležu našega srednješolskega učiteljsstva. Točnega pregleda, koliko zastopnikov posameznih strokovnih manjkala, nam seveda ni mogoče dati, ne samo radi tega, ker nimamo povsem zanesljive statistike o številu profesorjev, ki so odšli z naših zavodov, ampak tudi radi tega, ker je skoraj vsak profesor kvalificiran za več strok. Najlaže je ustoviti primanjkljaj pri veroučiteljih, kajti njih število je najbolj stalno. Manjši zavodi imajo enega kateheta, večji pa dva. Katehetov manjka sedaj šest: pet je bilo upokojenih, eden je pa umrl.

— Na meščanski šoli v Slovenjgradcu bo vpisovanje za vse razrede 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. V prvi razred se sprejmejo učenci(nke), ki so dovršili najmanj štiri razrede osnovne šole, nimajo niti ene slabe ocene ter niso stari nad 14 let. Učenci

Maribor

□ Opozorilne tablice za avtomobiliste. V Mariboru obstaja znaten mednarodni avtomobilski promet zlasti v smeri od severa proti jugu in obratno. Inozemski avtomobilisti prihajajo v mesto čestokrat v zadrego, ker so nekatere ceste zaprte za avtomobilski promet, opozorilni napisi pa so nameščeni tako, da se jih čestokrat ne opazi, po večini so pa inozemcem nerazumljivi. Mariborski avtomobilisti predlagajo, naj bi se tudi v Mariboru namestile mednarodne opozorilne tablice, kakor so običajne ob cestah in večjih mestih. Take tablice uvaja prav sedaj Zagreb. V Mariboru bi bile radi mednarodnega prometa še prav posebne važnosti.

□ Stalno padanje živinskih cen. Torkov živinski sejem je pokazal, da nazadnje cene živini nepravstano. Še na predzadnjem sejmu se je doseglo za pitane vole ceno 3.50—4 Din za kilogram; v tork pa so se taki voli prodajali že po 2.50—3 Din in še veseli so bili kmetovalci, da so se po tej ceni iznebili živine, da ne bo doma v hlevu stradala. Paše ni nobene, otavo je solnce ožgalo, da ni skoro kaj kositi in tako sedaj krmijo s senom in slamo, da bo ponekod že pred zimo zmanjkalo krme. Črni in bedni zimi zro kmetje iz mariborske okolice nasproti.

□ Huda cestna nesreča se je pripetila v tork zvečer med Mariborom in Limbušem. Iz limbuske smeri je privozil na kolesu 33 letni žagar Alojz Brinovšek iz Cirknice ter srečal neki osebni avtomobil, ki je privozil iz Maribora. Srečanje je bilo tako tesno, da je avto z blatobranom zadell v Brinskovo kolo in zagnal vozača v loku v jarek. Zadolbil je pri padcu nevarnejše poškodbe na obrazu in na rokah.

□ Mleko se draži. Radi občutnega pomanjkanja zelene živinske krme, katero je uničila suša, je pričelo postajati mleko dražje. Kmetice zahtevajo na trgu splošno po 25 par več za liter mleka, kakor doslej.

□ Šola pričjenja. Na učiteljsku šolskih sester v Mariboru bo vpisovanje učenk za 1. letnik šolskega leta 1932/33 dne 2. septembra, za učence višjih letnikov pa dne 5. septembra. Popravni izpiti bodo dne 2. in 3. septembra od 8 dalje. Dne 6. septembra ob 8 bo sv. maša na čast sv. Duhu. 7. septembra se bo na priči redni pouk na učiteljsku in v nadnicu. Pogoji za vstop, odnosno prestop v višji letnik so isti kot na državnih šolah. Vsaka učenka učiteljskega plača v začetku 50 Din za kolek na prijavo za vstop, odnosno prestop v višji letnik, 20 Din za zdravstveni fond in 30 Din za tiskovine, učila in knjižnico.

□ Casino odlikovanje domače tvrde. Stara renomirana tvrda Herman Wögerer, ki slavi letos 60 letnico svojega obstoja in uživa radi svojih prvovrstnih izdelkov doma in v tujini odličnih sloves, je pred par dnevi prejel v izvrševanje več naročil od uprave kraljeve poletne rezidence »Suvorov«.

in učenke iz srednjih šol, ki želijo prestopiti v meščansko šolo, morajo napraviti dodatne izpite iz onih predmetov, ki se jih v prejšnji šoli niso učili, a so na meščanski šoli obvezni. Popravni izpiti se vrše 31. avgusta od 8 dalje. Vse druge podrobnosti so razvidne na oglasni deski v šoli.

— Na dekl. mešč. šoli v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani, je vpisovanje 1. septembra od 8—12. V I. razred sprejemamo učence, ki so dovršile IV. razred osnovne šole brez slabe ocene, če nimajo več kot 14 let. K vpisovanju naj prinese izpričevalo in krstni list. Vse učence plačajo pri vpisovanju 50 par za prijavo in 5 Din za kolek. Popravni izpiti so v soboto 3. septembra ob 8. Vsled popravila 10. poslojpa, bo sv. maša 9. septembra ob 8. — 10. septembra redni pouk.

— Na državni deški in deški meščanski šoli v Trzinu bodo popravni izpiti 30. in 31. avgusta po redu, ki je objavljen na oglasni deski ravnateljstva. Vpisovanje za vse razrede bo v petek 2. in v soboto 3. septembra, vsakokrat v ravnateljevi pisarni od 8 do 13. Otvoritvena služba božja bo v tork 6. septembra v župni cerkvi v Trzinu, nakar se prične takoj z rednim poukom. Tudi v bologem šolskem letu bo poslovala šolarska kuhinja, kjer bodo dobivali oddaljeni in revni dijaki deloma brezplačno, deloma zelo znižano prehrano. Prav tako razpolaga šola s številno knjižnico učnih knjig, ki jih izposojuje pridnim in revnim dijakom. Meščanska šola je namenjena praktičnim poklicem in nudi zaokroženo izobrazbo za pridobitne sloje. Vse nadaljnje na oglasni deski.

— »Franz-Josef« grenčica starejšim ljudem kaj ugodno koristi.

— Srce, živce, ledvice zdravi Slatina-Radenci.

vohorja» na Bledu. Ta lepi uspeh je dokaz, da so njeni izdelki prvovrstne kakovosti in uvaževani tudi na najvišjem mestu.

□ Adaptacija vojašnice »Vojvoda Misiča«. Vojasnica Vojvode Misiča v Mariboru se bo prenovila in popravila. Adaptacijska dela se bodo odlašala na očetni licitaciji dne 10. septembra pri inženirskem oddelku poveljstva dravske divizije v Ljubljani.

□ Ni je domov. Na mariborsko policijo je prišla včeraj vsa obokana ženica od Sv. Marije ob Pecnici ter prosila, da ji najdejo njeno hčerko, ki se že od pretekle nedelje ni povrnila iz mesta domov. Kakor vsak dan, je tudi v nedeljo zjutraj peljala 14 letna Marija Slamič na svojem kolesu mleko v mesto. Na dekletov povratek pa so doma zastoj čakali. Deklica je manjše postave, okroglega obraza, dolgih las ter je bila oblečena v rjavo obleko.

□ Tudi solnčenje ima lahko neprijetne posledice. V Razvanju so okradli učiteljico Berto Schmidovo pri solnčenju. Ko se je oblekla ter za trenutek pustila na travniku stol za ležanje in kopalno obleko, je izrazil neznan tat priliko ter ji oboje odnesel.

□ Zelenjave primanjkuje. Mariborske gospodinje tožijo, da je pričelo na trgu primanjkovati zelenjave. Suša je škodovala posebno salati in stročjemu fižolu, pa tudi drugi povrtnini, ki se je radi tega občutno podražila. Količkej kupček salate stane že dva dinarja, isto je s stročjim fižolom, zeljem, kumarci in paradizniki. Tudi na včerajšnjem »malem« trgu se je poznala draginja povrtnine in kupčija ni bila radi tega nič kaj živahna. Obilo pa je bil trg založen zopet s sadjem, jabolki je bilo 7 vozov, istotoliko hrušk. Dosti je tudi že sliv, breskev in domačega grozdja, ki pa je še kisto ter precej drago. V nadrobni prodaji na trgu so stala jabolka 3—4, hruške 3—6, slive 4—5, breskve 8—12 in grozdje 6—10. Na trgu živinske krme je bilo na prodaj 4 vozovi sena, 6 voz slame in 2 voza suhe lucerne. Cena sena 90—100, slami 55—65 in detelji 100—110 Din za cent.

□ Dež in nevihta. V tork popoldne se je vtila nad Mariborom in široko okolico ploha, ki je dala sicer obilo vlage, toda na izsušeni zemlji se je malo pozna. Jedva za par prstov je prodrla vlaga v zemljo, spodaj pa je še vse suho. V Dravski dolini pa je besnela nevihta z močnim nalivom, o čemer je včeraj svedočila Drava. Reka je valila umazane valove skozi mesto ter donajala mestoma les in izruvanje grmovje.

□ Delovanje v bodoči sezoni bo predmet razgovora na sestanku tukajšnjega Ljudskega odra v četrtek, dne 1. septembra. Razen tega se sprejemajo po sestanku novi člani, ki imajo veselje do ljudskoodrškega udejstvovanja in lepe oderske umetnosti. Letošnja sezona obeta biti zelo zanimiva in bogata na ljudskoodrskih prireditvah. Kot uvod v letošnjo sezono in pa da se članstvo med seboj spozna, priredi Ljudski oder na Malo Gosposnjico izlet na Pohorje. Odhod ob pol petih zjutraj izpred Velike kavarne na Glavnem trgu.

□ Odlikovanje kamniških gasilcev. V znak posebne priznanja za človekoljubno in požrtvovalno delovanje so bili odlikovani sledeči možje in fantje od požarne brambe v Kamnici: Martin Šarc, vpokojeni železničar, Valentin Lepenik, zidar, Vinko Krojs, tesar, Miha Leks, viničar in Jurij Has, posestnik.

□ Kolporterji za razprajo našega lista se sprejmejo. Povprašati v upravi na Koroški cesti 1. Zasluge lahko imajo tudi mladeniči, stari vsaj 16 let.

□ SSK Maraton. Drevi ob 18 rokometni trening na Livadi. Priidejo naj: Breko, Stangl, Fika, Karlo, Dujec, Kampič P., Svaiger, Franci, Kebrič, Grečak.

□ Blagoslovitev prenovljene kapele. Te dni so se dovršila prenovljajna dela križev kapele v tukajšnji stolnici. Prenovljena kapela se bo na slovesen način blagoslovila.

□ V zakonski pristan... Poročili so se zadnji čas v Mariboru: Alfred Čelan, zasebni uradnik, in Albina Filipčič, šivilja; Franc Krajnc, čevljar, in Terezija Senčar, služkinja; Dragotin Pišar, gradbeni polir, in Matilda Weingel, natakarica; Albin Horvat, učitelj, in Marjeta Rokavec, zasebnica; Franc Midl, gostilničar, in Karolina Skaza, trg. nastavljenka; Jožef Volavšek, ključavničar drž. žel., in Julijana Zunko, šivilja; Stefan Markus, delavec, in Matilda Rus, zasebnica, Bog daj srečo!

□ Sportne novice. V nedeljo, dne 28. t. m.: ob 10 na Rapidovem igrišču prijateljska tekma Čakovački SK : Rapid; ob 15 na Mariborovem igrišču prijateljska tekma mladini Gradjanski : Maribor; ob 17 prvenstvena tekma Gradjanski I : Maribor I. —

Pozabljeni Piccardovi tekmeči

Prav sedaj, ko vse svetovno časopisje piše na dolgo in široko o profesorju Piccardu in njegovem poletu, je prav, če se spomnimo prvega poleta v stratosfero, ki so ga napravili trije junaki še v dobi, ko je bila smrtna nevarnost neprimerno bolj gotova, kakor pa srečni izid poleta. In v resnici sta pri tem prvem poletu v stratosfero plačala dva polet s smrtjo. Tretji pa je ušel najhujšemu. Ta dva nesrečnika sta bila prav gotovo prva, ki sta umrla v višini 10 km nad zemljo.

Leta 1875 so se dvignili 15. aprila ob 12.25 na preizkušnem in velikem balonu »Zenit« trije junaki, ki so hoteli prodreti čim višje v stratosfero. Poleta so se udeležili Gaston Tissandier, glavni urednik pariškega znanstvenega časopisa »La Na-

Magistrat v mestu Arras popravljen. Svetovno znani magistrat v francoskem mestu Arras, katerega so v svetovni vojni močno poškodovali, so obnovili in na svečan način otvorili. Čudovita stavba, ki ima visok zvonik, je bila zgrajena v 15. stoletju in je ena najlepših stavb v Franciji.

ture, inženjer Croce-Spinelli in takrat znameniti zrakoplovec Teodor Sivel. Ti trije so se dvignili izpred pariške plinarne zato, ker jih je francoska akademija znanosti pozvala, naj odlete v kar največje višave in izvedejo kar najbolj natančne spektroskopične poskuse in opazovanja. Vsi trije so bili izkušeni zrakoplovci, balon »Zenit« je naredil že mnogo nevarnih voženj in vsi potrebni pripomočki tedanjega časa so bili na razpolago zrakoplovcem v gondoli balona. Velikanski ovoj balona je vseboval 3000 kub. metrov plina. Balon se je jako hitro dvigal in že ob eni so bili zrakoplovci v višini 5000 metrov. Nato so odvrli balast in balon se je dvigal še naprej. Ker so se zrakoplovci v vedno večji višini počutili zelo slabo, so vdihavali kisik, ki so ga vzeli s seboj. Ob 1.20 je bil balon že 7000 metrov visoko. Temperatura v gondoli je padla na 10 stopinj pod ničlo. Sivel in Croce-Spinelli sta omedlevala in le Tissandier se je s težavo držal pokonci. Ko se je Sivel spet zavedel, je pomagal Tissandieru odmetavati balast. Balon je drvel zopet naprej v višave. Tudi Tissandier se je začel obhajati slabosti in ko je pogledal na aparate, ki so kazali 8000 metrov višine, je tudi njemu začela giniti zavest. Kaj se je med tem zgodilo, ni vedel povedati. Ob 2.07 se je zbudil in zapazil, da hitro pada. Odrezal je še vrečo z balastom, si zapisal temperaturo, ki je bila 8 stopinj pod ničlo, in videl, da ležita oba njegova tovariša brez zavesti na tleh gondole. Ko jima je hotel pomagati, ga je spet prevzela slabost in je omedlel. Iz omedlevice ga je zbudilo tresenje. Croce se je med tem zavedel in ga je tresel za roko in klical: »Vrzi še balast z gondole! Padamo!« Tissandier je bil preslaboten, da bi mogel pomagati tovarišu, zato je Croce sam s skrajnim naporom zmetel iz gondole aspirator, mnogo odev in druge potrebne in nepotrebne stvari. Tako olajšan balon se je pognal nazaj v višave in Tissandier je zopet izgubil zavest.

Ko se je zopet zavedel, je bila ura 3.15. »Zenit« je padal z velikansko naglico proti zemlji, gon-

dola balona je nihala sem in tja. Tissandier se je potrudil in pokleknil v gondoli ter začel buditi k življenju svoja tovariša. Croce-Spinelli je ležal vznak z zaprtimi očmi in iz njegovih ust je tekla kri. Sivelov obraz je bil črn, oči so topo bulile in iz odprtih ust mu je gledala že strjena kri. Tissandier je poskušal, da bi poklical tovariša k življenju, toda ves njegov napor je bil zaman.

Medtem je drvel balon ves čas v globino. Kljub temu pa je bil še vedno v višini 6000 metrov. Tissandier je zopet odmetaval balast, da bi zmanjšal silo udara ob zemljo. Spustil je tudi mačka in končno je zadela gondola ob zemljo. Veter je vlekel balon in gondolo še nekaj časa čez polje, ob štirih pa je pristal v bližini neke kmetije v okolici mesta Le Blanc v departementu Indre. Ljudje, ki so prihiteli na pomoč, so potegnili izmučenega Tissandiera in njegova mrtva tovariša iz gondole. Nikdar niso mogli ugotoviti, kako visoko je dvignil »Zenit« svoje junaške potnike. Sodobni znanstveniki so izračunali, da je dosegel balon najmanj višino 14.000 metrov. Ves polet je pa trajal tri ure in 35 minut.

Piccardov balon in Venera

Ko so na dan Piccardovega vzleta zasledovali balon, so imeli zasledovalci na razpolago pet žarnikarskih avtomobilov. Te avtomobile je vodil znani zrakoplovec major Gerber, ki je doživel na dan, ko je odletel Piccard, lepo razočaranje. Že prejšnje dneve se je večkrat raznesla vest, da so ljudje zagledali Piccardov balon visoko na nebu, dasi je Piccard še lepo čakal na letališču v Dübendorfu. Razlago za ta čudni pojav so odkrili šele kasneje. Astronomi so namreč ugotovili, da se je prav v dnevih, ko je hotel odleteti Piccard, tudi čez dan videla na nebu zvezda Venera. Opazovalci, ki so iskali na nebu Piccardov balon, so imeli Venero za balon. Ko je pa na dan Piccardovega vzleta zasledovali pet avtomobilov Piccardov balon, je tudi ta karavana, ki je bila pod vodstvom sicer tako izkušnega zrakoplovca Gerberja, nasledla. V Sarganu v bližini švicarske vzhodne meje, je Benet opazoval več ur Piccardov balon v neznanski višini. Balon je ostal več ur popolnoma na miru. Ker je balon cele tri ure ni hotel umakniti z mesta, je Gerber ves v strahu telefoniral v Curih in vprašal, če jim je znano, kaj se je zgodilo s Piccardom. Gerberju so odgovorili, da je Piccard že zdavnaj preletel Alpe in da bo pristal najbrž v Italiji. Zapeljati so se pustili celo izkušeni strokovnjaki, ki so kljub temu, da so imeli na razpolago natančne daljnogledke, imeli zvezdo Venero za Piccardov balon.

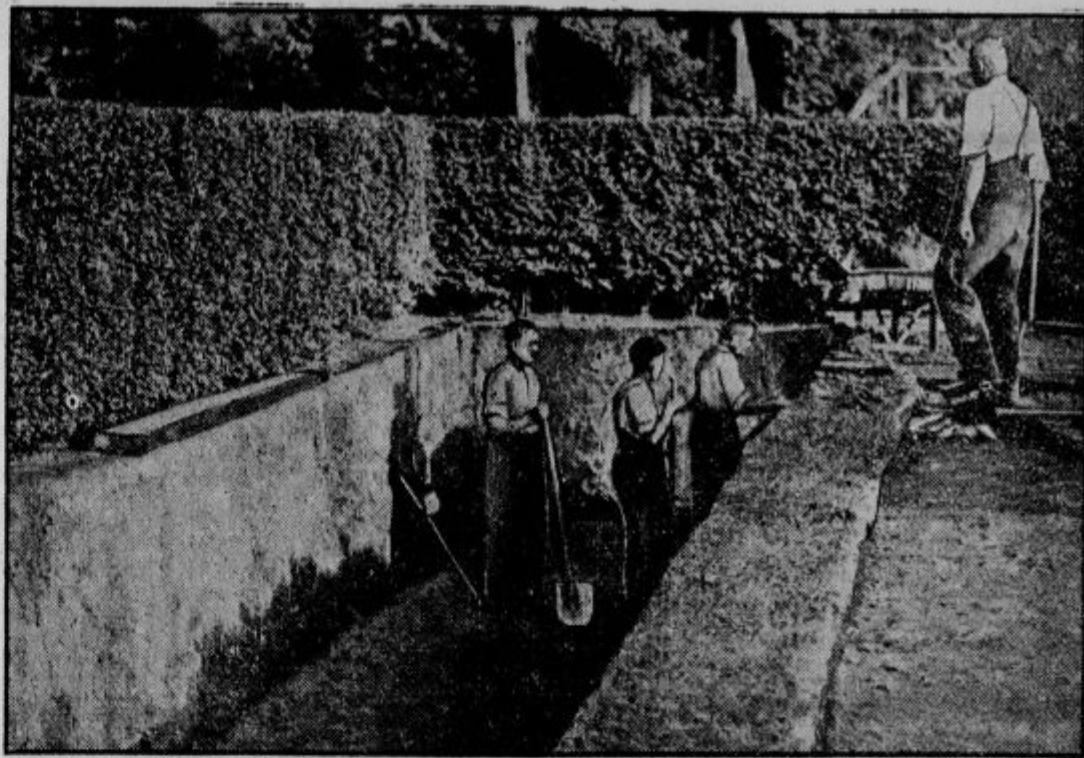
Francozinja Marija Hiltz je dosegla nov svetovni rekord. Dosegla je prva izmed žensk v svojem letalu višino 10.200 metrov.

Strahovski zaklad

Znani Strahovski samostan v Pragi, lastnik dragocene zgodovinske knjižnice in galerije slik, se je primoran odločiti na izredno žrtev, da bi olajšal svoje gmočno stanje. Ameriški trgovci so pred meseci nudili samostanu in milijon dolarjev v gotovini za svetovnoznano Dürerjevo sliko »Rožni venec«, ki tvori ponos samostanske galerije. Vendar ni dovolila češkoslovaška vlada prodaje v inozemstvo. Zdaj je sklenila, da bo kupila sliko sama za državni muzej. Kupnina bo izplačana deloma v denarju, deloma v zemljiščih. Samostan itak je primoran nakupiti pašnike in gozdove, da bi na novo uredil svoje v povojnih letih težko prizadeto gospodarstvo.

Praznik ribičev v mestu Stralau-u. V mestecu Stralau v bližini Berlina praznujejo v avgustu vsako leto posebno ribiško proslavo, v kateri se spominjajo na začetke ribolovstva, od katerega živi vse mešice. Pri tej proslavi vozijo ribiči po mestecu več voz, na katerih so postavljene ogromne ribe. Na sliki vidimo krapa, ki ga vozijo po mestecu.

Skupni grob za utopljenec z »Niobec«. Na kielskem garnizijskem pokopališču so pokopali večino iz dvignjene »Niobec« otehih trupel v skupnem grobu.

„Mrtvec, kdo te je ubil?“

Mala republika Andora v Pirenejskih gorah ima že od 8. stoletja naprej ves čas nespremenjeno zakonodajo. Ta zakonodaja je našla šele sedaj nasprotnike v mladih republikancih, ki zahtevajo reformo nepisanih andorskih zakonov. Sicer se je nepisana zakonodaja v Andori zelo dobro obnesla, saj v zadnjih letih ni bilo v Andori niti enega umora in vsega skupaj le dve tatvini. Kljub temu pa hoče mlada generacija imeti zakone svoje domovine napisane in bi rada odpravila srednjeveške ostanke iz andorske zakonodaje. Prav lep zgled za čudovito zakonodajo, katere so se držali že pradedje, je način ogledovanja mrtličev v Andori. Če najdejo mrtliča, ki je umrl iz neznanih razlogov, tako da je možno, da se je zgodil zločin, tedaj morajo priti k ogledu mrtliča zdravnik, notar in orožnik. Ko so vsi trije zbrani okrog mrtliča, se nagne orožnik nad mrtveca in glasno vpraša: »Mrtvec! Kdo te je ubil?«

Nato pomolči nekaj trenutkov, kakor da bi hotel počakati, če bo mrtvec odgovoril, nato pa pravi: »Mrtvec! V imenu pravice ti velim, da vstaneš!« Če tudi to opozorilo mrtvecu ne zaleže, tedaj proglasi orožnik svečano: »Kdor ne odgovarja, je mrtvec!« S tem je mrtvaški ogled končan. Tudi sodni postopki so v Andori precej zastareli, kljub temu pa morda bolj pametni in pravični, kakor pri nas. Tako ne poznajo v Andori advokatov. Tožitelj mora pred sodnikom sam povedati svojo tožbo, toženec pa se mora sam zagovarjati. Sodnik pa mnogokrat, še preden končata oba, ki se pravdata, svoje dolgovne govore, izreče razsodbo. V zelo težkih in nerazumljivih pravih pa morajo najstarejši prebivalci dežele povedati o sporu svoje mnenje in po njihovem mnenju se izreče nato sodba. Možnost priziva je v Andori vpeljana šele pred nekaj meseci.

Kazensko postopanje proti Cotyju

Pariško državno pravdnštvo je dvignilo proti znanemu pariškemu tovarnarju parfemov in pudrov ter časopisnemu založniku Cotyju obtožbo, radi katere se je začela obširna sodna preiskava. Cotyju očitajo, da se je poslužil sleparskih borznih manevrov in da je prekoračil zakonite predpise o upravljanju delniških družb. Zlasti pa očitajo Cotyju, da je s celo vrsto protizakonitih manipulacij, zlasti pa s ponarejeno bilanco svojih podjetij upejal delnice Coty družbe na pariški borzi po mnogo previsokem in neopravičenem tečaju. Radi tega je oškodoval francoske vlagatelje za 300 milijonov frankov. Poleg vsega tega pa mu delničarji očitajo, da jim je prikril velik del čistega dobička družbe in denar uporabljal v zasebne namene.

Letalo - pomoč pri planinskih nesrečah

Švicarski alpski klub se je dogovoril s švicarskimi letalskimi oblastmi, s katerimi bo odselej naprej skupno pomagati pri reševalnih ekspedicijah v planinah. Pri vsaki nesreči v planinah bo odselej posebno letalo pomagalo raziskovati teren in skušalo prinesiti čim hitrejšo pomoč. Zlasti bo poseglo v akcijo letalo, če domači planinci reševalci ne bodo mogli pomagati hitro ponesrečencem. Kakor hitro bo obveščen vodja reševalnih oddelkov, da domači reševalci ponesrečencev ne morejo doseči, bo ta odločil, da naj gre na pomoč reševalno letalo z enega izmed letališč v Curihu, Tunu ali Lozani. Letalo bo vedno najprej preletelo ozemlje, v katerem bi ležali ponesrečenci. Če je letalec zagledal ponesrečence, potem jim vrže iz letala hrano in potrebno reševalno orodje. Ko letalec ugotovi, kje so ponesrečenci, natančno zariše na zemljevid mesto, kjer se nahajajo in ta zemljevid vrže na tla v kraju, odkoder bo šla reševalna ekspedicija. Če je pa ekspedicija že na poti, potem pa ji vrže zemljevid kar tam in reševalci pridejo lahko po najkrajši poti do ponesrečencev.

Pohujšljivi kinematografi

Edini še živi sin znanega angleškega pisatelja Charlesa Dickensa, sir Henry Dickens, je podal ostavko. Dolga leta je bil vodja kazenskega sodišča v Londonu in slovel kot najboljši sodnik na Angleškem. — Zdaj je postal 83 let star ter smatra, da se mora umakniti mlajšim močem. Dickens je imel nagovor na poročevalce, ki so ga obiskali o priliki ostavke. Rekel je med drugim, da ima kinematograf in pred vsem ameriške detektivske igre levji del odgovornosti za strahovito naraščanje števila zločincev, prav posebno med nedolžno mladino.

Kopanje ponoči

Na Angleškem je bilo zadnje tedne tako vroče, da so se ljudje navadili ostajati v največji vročini doma. Tudi kopati se ne hodijo več popoldne, temveč zvečer. Kopališče v Hastingsu je zato opremilo vse svoje naprave za kopanje ponoči, zlasti je pa še poskrbelo za mogočno razsvetljavo z žarometi. Kopanci ostajajo skoraj vso noč na kopališču, čez dan pa spijo. Seveda si to privoščijo samo tisti, ki jim ni treba delati.

Pozabljen profesor

Profesor gre s svojo ženo na sprehod. Ker je na hodniku precej ljudi, se umakne na rob pločnika in hodi z eno nogo po pločniku, z drugo pa po cesti. Naenkrat ves prestrašen vzklikne: »Jo! Žena, od kdaj pa šepam?«

Sv. Elizabeta na znamkah. Na Madžarskem so izdali v proslavo sedemstoletnice smrti Elizabete, ki se je rodila v Požunu, znamko s sliko svetnice.

Konec najhujše vročine

Silna vročina zadnjih tednov je dosegla preteklo nedeljo svoj višek in za srednjo Evropo so se s tem končali v resnici pasji dnevi. V srednji Evropi, razen ponekod pri krajevnih nevihtah, niso najvišje temperature nikjer padle pod 25 stopinj Celzija zadnjih deset dni. Deževja pa kljub temu ne bo in se bomo prihodnje tedne morali zadovoljiti le z bolj pohlevnimi in kratkimi dežji.

Smešnice

»Sinoči po koncertu so vsi znanci častitali staremu očetu pevke, ki je nastopila na koncertu.«
»Zakaj pa staremu očetu?«
»Ker je naglušen!«

★

»Vi pa imate strašansko žejo!«
»To pa že ne!«
»Kako da ne! Saj pijete vendar ves dan!«
»No, saj prav zato nisem žejen!«

★

»Oprostite, gospod stražnik, včeraj sem vam javil...«
»Da so vam ukradli denarnico!«
»Da, sedaj sem pa prišel povedati, da sem se zmotil. Denarnico sem našel doma!«
»Pa ste prišli prekasno, ljubi moj! Mi smo tatu že prišli!«

»To je pa res čuden fotografski aparat. Nič drugega kakor samo tvoje noge vidim.«

Naša zunanja trgovina

Zelo hitro smo dobili podatke o naši zunanji trgovini v mesecu juliju t. l. Iz teh podatkov je razviden predvsem znatni padec izvoza, ki dosega v primeri z junijem letos 74,5 milij. Din, dočim smo lani od junija na julij zabeležili celo neznan dvig.

Skupno je znašal naš uvoz julija 83.208 ton v vrednosti 199,1 milij., kar pomeni v primeri z junijem lani zmanjšanje količine za 17,4%, vrednosti pa za celih 48,7%. Glavni predmeti uvoza v juliju so bili (vse v milij. Din, v oklepajih podatki za junij 1932): bombaž tkanine 4,24 (4,2), bombaž predivo 12,8 (12,6), bombaž tkanine 12,1 (11,3), nepredelano in polpredelano železo 3,1 (5,7), čevlji 2,6 (3,1), želez. material 2,3 (2,7), razni izdelki iz železa 10,7 (12,9), sirova volna 0,8 (1,4), voln. predivo 3,9 (2,6), voln. tkanine 6,5 (6,3), svil. predivo 5,3 (5,75), nafta 1,9 (1,2), nepredelane kože dom. živali 2,5 (3,1), riž olučen in neolučen 3,8 (2,7), kava 6,3 (6,2), premog 9,5 (8,4), olj. plodovi, semena itd. 5,7 (5,4), stroji in aparati 13,1 (11,2), elektrotehnični predmeti 7,3 (7,4), prevozna sredstva 2,6 (3,8) itd.

Izvoz je v juliju dosegel samo 172,2 milijona (175,760) ton. Količina izvoženega blaga je v primeri z junijem lani padla za 31,2%, vrednost pa za 51,0%. Glavni predmeti, katere smo v juliju izvažali, so bili naslednji (v milij. Din, v oklepajih podatki za junij 1932): pšenica 6,5 (9,2), tobak 2,7 (30,6), konoplja 1,75 (2,3), goveda 3,2 (3,1), prašiči 20,9 (16,7), perutnina 5,6 (4,2), drobnica 1,4 (0,5), sveže meso 5,9 (5,5), jaja 11,5 (8,6), drva 2,84 (2,85), stavbni les 32,1 (29,4), oglje 1,2 (1,8), lesni

izdelki 2,4 (1,8), cement 6,15 (5,2), svinec 1,4 (1,5), baker 22,9 (27,3), rude in zemlja 8,1 (7,1) itd.

Skupno je znašal naš uvoz v prvih 7 mesecih 425,231 ton v skupni vrednosti 1589,5 milij., dočim je v prvih 7 mesecih lani znašal naš uvoz 602,911 ton v vrednosti 2969,7 milij. Din. Uvoz je torej po količini padel v primeri z lanskim letom za 35,86%, po vrednosti pa za 46,48%. Nadalje je znašal izvoz v prvih 7 mesecih letos 1.250,298 ton za 1544,3 milij. (lani v istem razdobju 1.887,000 ton za 2667,2 milij.). Letos je torej v primeri z lanskim letom izvoz po količini za 33,26% manjši, po vrednosti pa za 42,00%.

Trgovinska bilanca je bila v juliju pasivna za 26,9 milij., dočim je bila bilanca še v juniju letos aktivna za 43,7 milij.

Skupno je izkazala naša trgovinska bilanca v prvih 7 mesecih letos pasivnost v znesku 45,15 milijona, dočim je bila lani v istem času tudi pasivna, a za znatno večji znesek: 302,5 milij. Din.

Naša zunanja trgovina izkazuje letos te rezultate (v milij. Din):

	Uvoz	Izvoz
januar	228,2 — 410,3	218,2 — 384,0
februar	229,4 — 388,3	203,7 — 333,0
marec	246,4 — 543,2	212,7 — 441,9
april	248,9 — 461,6	271,0 — 429,5
maj	234,3 — 393,5	219,8 — 376,9
junij	202,9 — 384,7	246,7 — 350,3
julij	199,1 — 388,8	172,2 — 351,3

Konjska razstava v Ljubljani

V okvirju svoje prireditve »Ljubljana v jeseni« pripravila velesejska uprava po daljšem predledu zopet veliko razstavo plemenitih in športnih konj. Razstava se vrši v nedeljo dne 11. sept. t. l. Najboljše razstavljene konje bo velesejska uprava odlikovala s kolajnami.

Kdor želi svojega konja razstaviti, naj se nemudoma pisмено prijavi na naslov: Gostišče Stanko, žrebčarna Selo pri Ljubljani. V prijavi je navesti sledeče podatke:

1. Ime in pasov razstavljalca. 2. Ime in naslov vzreditelja konja. 3. Spol ime (žrebec, skopljeneč, kobila, žreba). 4. Starost. 5. Pasma. 6. Barva. 7. Rod (če in mati). 8. Opomba (doseženi hitrostni rekordi, plemenitni uspehi itd.).

Oziral se bo le na one prijave, ki dosepejo najkasneje do 31. avgusta t. l. Vse prepozne prijave se odklonijo.

Nov izdelek cementne industrije. Kakor nam poročajo, bomo dobili v kratkem nov izdelek naše cementne industrije: beli cement. Tega smo doslej uvažali iz Amerike, Anglije in Nemčije. V najkrajšem času pa bo naša dalmatinskih tvornic cementa začela izdelovati tudi beli cement, ki bo prvovrsten in konkurenčen za inozemskim proizvodom. Tako bo naša produkcija zopet napredovala in neodvisnejši bomo od inozemstva. — V informacijo pripominjamo, da je omet nebolnička Pok. zavoda n. pr. iz belega cementa, ki stane v Ljubljani ca. 5 Din kg.

Jugoslovanska združena banka v Zagrebu je kakor smo prvi poročali, zaprosila za zaščito po čl. 5 zakona o zaščiti kmetat. Sedaj objavlja uprava banke komunikacije, iz katerega je razvidno, da je v polletni bilanci, ki je aktivna, izkazano zmanjšanje obveznosti za 500 milij. Din ali 40% z lastnimi sredstvi. Zavod stremi kakor povzemamo iz časopisnih vesti za tem, da se ne zadovoljuje več pri Narodni banki. Pravi pa, da bo sporazumno z inozemskimi interesi (med temi je akcijska možnost Creditanstalta zelo omejena) dosegel v danem trenutku polno akcijsko možnost.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo ustanovitev d. d. »Radex« za kemično in mlinsko industrijo v Belgradu. Glavnica znaša 0,6 milij. Din, in je razdeljena v 600 delnic po 1000 Din. Pri vpisu se plača 10%.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Zidana Vinka, čevljarkega mojstra v Radečah pri Zidanem mostu, narok za sklepanje poravnave 27. sept., terjatve je oglašilo do 20. septembra, nadalje je poravnalno postopanje razglašeno o imovini Novak Julijane in Janka, trgovca v Celju, Prešernova ul. 22, narok za sklepanje poravnave 1. oktobra, oglašilo se je do 20. septembra, nadl. 40%.

Potrjene poravnave. Schmiedinger Ivan, urar v Mariboru, Iris, d. o. z. v. v Pobrežju pri Mariboru, Košek Karel, tovarnar v Pobrežju, Ussar Ferdo, trgovec z mešanim blagom v Mariboru, za 40% v enem letu.

Sport V Varšavi

Naša dva lahkoatleta, Sporn in Ribnikar sta se vrnila iz Varšave, kjer sta bila v šoli za telesno kulturo. Vodstvo te šole je povabilo iz naše države par atletov, da vidijo kako skrbe Poljaki za sport. Naši fantje so bili gostje Poljakov. Takoj uvodoma moramo povedati, da so nekateri naših atletov to gostoljubnost izrabljali. Poljaki so imeli priložnost videti, kakšna razlika je med našimi fanti. Medtem ko so nekateri atleti marljivo trenirali in bili z vsem zadovoljni, so zopet drugi izrabili bivanje v Varšavi za zabavo, ki ni ostala brez posledice, poleg tega pa samo zabavljali in profesorje učili, kako je treba trenirati. Dejstvo je, da se bo morala le Zveza pobrigati in preprečiti v bodoče nastope takih atletov, ki ne vedo, kaj so dolžni ugledu našega mladega sporta.

Naš maratonec Sporn je poln navdušenja za to šolo. Pravi, da takih športnih naprav še ni videl. Pred štirimi leti je šolo osnoval sam maršal Pilsudski, ki je s tem pokazal, da se zaveda, kako važen vzgojni faktor je sport. Šolo vodi polkovnik dr. Zilewicz s 30 rednimi profesorji. — Večino absolventov šole sprejmejo v državno službo. Dodelje so šolam kot redni profesorji. Vsako leto imajo 300 slušateljev, katere poučujejo v vseh predmetih. Poleg športne vzgoje ima važno vlogo politična vzgoja. Poljaki, katere ogrožajo predvsem Nemci, so s problem, ki so s tem vprašanjem v ozki zvezi, seznanili tudi naše fante. V Varšavi so Poljaki zgradili konkurenčni zavod Berlin-Los. Uspehi te šole so se pokazali že na Olimpijadi v Los Angelesu.

Najbolj zanimiva in impozantna je stavba v kateri je dvorana, kjer bodo atleti lahko trenirali vso zimo vse sportne panoge. Dvorana je dolga 120 m in 25 m široka. Namen popularizirati svojo šolo, so Poljaki v polni meri dosegli. Močno impornir, da ne gledajo Poljaki samo na telesno vzgojo. Redni gojenci gredo skupno s profesorjskim zborom redno k cerkvenim opravilom!

Borza

Dne 24. avgusta 1932.

Denar

Danes sta se na deviznem tržišču uvrstila le Praga in Bruselj; neizpremenjeni so ostali: Berlin, Curih, London in Trst, dočim so bile druge devize slabše.

Ljubljana. Amsterdam 2295,40—2306,76, Berlin 1835,14—1905,94, Bruselj 792,46—790,40, Curih 1108,35—1113,85, London 197,30—198,90, Newyork 5683,25—5711,51, Pariz 223,60—224,72, Praga 168,67—169,53, Trst 292,01—294,41.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 95,947 Din.

Curih. Pariz 20,175, London 17,82, Newyork 514,75, Bruselj 71,41, Milan 26,89, Madrid 41,40, Amsterdam 207,15, Berlin 122,45, Stockholm 91,50, Oslo 89,30, Kopenhagen 94,90, Sofija 3,73, Praga 15,22, Varšava 57,60, Atene 3,20, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,65, Helsingfors 7,65.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12,30.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje slabša in so bili tudi tečaji večinoma nižji. V Zagrebu je bil promet manjši in je znašal: vojna škoda 600 kom., 7% Bler. pos. 4000 dol. Med delnicami je v Belgradu popustila Agr. banka, dočim je bila v Zagrebu vrsta pri zaključku 20 kom. Nadatje je bilo zaključenih 25 kom. delnic Narodne banke.

Ljubljana. Vojna škoda 198 bl., 8% Bler. pos. 46,50 bl., 7% Bler. pos. 41,50 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Narod. banka 4400—4450 (4400), Priv. agr. banka 250—253 (270, 260), 7% inv. pos. 50 d., agrarji 25—28, vojna škoda 196—198 (196), 9. 194—199, 10. 193—198, 12. 196—198 (196), 6% begl. obv. 34—35, 8% Bler. pos. 44,50—45,50, 7% Bler. pos. 41,625—42 (41,75, 41,625, 42), 7% pos. DHB 44 bl. Belgrad. Narodna banka zaklj. 4400, Priv. agr. banka 247—247,25 (247,25), 7% inv. pos. zaklj. 51, vojna škoda 196,50—198 (197), 6% begl. obv. 35—35,50 (35, 35,75, 35,25), 7% Bler. pos. 41,41,50, 7% pos. DHB 44 den.

Dunaj. Podon.-savsko-jadrans. 61,75, Alpino 10,55, Trbovlje 19,79.

Žitni trg

Novi Sad. Otrobi bač., sr. novi v jutu vrečah 62,50—65, ban. novi v jutu vrečah 60—62,50. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 39 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica okt. 13,35—13,55, zaklj. 13,39—13,40, marec 14,54—14,65, zaklj. 14,56—14,57, rž okt. 8,12—8,25, zaklj. 8,18—8,22, marec 9,22—9,32, zaklj. 9,28—9,29, avg. 14,20, koroza maj 8,63—8,75, zaklj. 8,64—8,66.

Chicago. Pšenica marec 60,375, sept. 50,75, dec. 54,50, koroza marec 37,25, sept. 32,25, dec. 35,75, oves marec 18, sept. 19,25, dec. 16,875, rž marec 33,75, sept. 30,875, dec. 30,75.

SAMPIJONAT EVROPE V VESLANJU

Ze leta 1893 so se sestale prvič 4 državne reprezentance veslačev v Orti v Italiji k regatam za »Prvenstvo Evrope«. Od takrat dalje se vsilijo neopretrgoma vsako leto te tekme, ki vzbujajo kot največji športni dogodek pozornost vse Evrope, v zadnjih letih pa tudi ostalega sveta. Zanimanje za zdravi veslaški sport je veliko in raste od leta do leta. Udeležba narodnosti je vedno večja, posamezne države se potegujejo in tekmujejo med seboj za prireditve »Sampionata«, ki se sicer vrši po vrstnem redu članstva mednarodne federacije v različnih državah, na različnih za take tekme pripravljenih mestih.

Mednarodna zveza: Federation International des Societes d'Aviron — FISA — je razširila svoje delovanje po vsem svetu in ima danes članstvih 17 evropskih in 5 izvenevropskih držav in sicer: Evropa: Francija, Belgija, Italija, Švica, Holandska, Španija, Portugalska, Danska, Poljska, Češka, Romunija, Grčija, Bolgarija, Estonija in Jugoslavija. Ostale: US Amerika, Brazilija, Argentina, Egipt in Turčija.

Letos je prišel red na Jugoslavijo, da priredi regate. Jugoslovanska veslaška zveza se zaveda velikega pomena te prireditve. Ni se ustrašila ogromnega dela in težko, temveč je začela že pred dvema letoma s pripravi in klubujoč vsem oviram dosegla z nepopustljivo vztrajnostjo, da se bo prireditve vršila.

Po raznih poskusnih tekmah zadnjih let je JVS določil kot najprimernejše mesto za pravilno izvedbo teh tekem, za katere zahtevajo mednarodni predpisi strogo garancije v pogledu vodnih (ravna linija, brez loka in stru) in zračnih razmer, stranski rokav Save pri Belgradu, med Cukariem in Ado Ciganlijo, in mislilo, da ni pogrešila. Tehnična dela na ureditvi vodne steze, pa tudi ureditve obale je dovršena. Prav tako je izgotovljena prostorna tribuna, večinoma pokrita, za približno 3000 gledalcev, in vsem zahtevam odgovarjajoči hangarji za čolne itd. Seveda je še to in ono popolnilo in uredilo, tako da imajo organizatorji dela čez glavo. Država je v pravilnem razumevanju važnosti take prireditve za mednarodni ugled pomagala z izdatnimi podporami.

Iz zgodovine povodnji v Loški dolini

Novi načrti za ureditev potokov in Golobine - Stroški bi znašali okoli 950.000 Din

Stari trg pri Ložu, 24. avgusta.

Veliki, v vseh podrobnostih izdelani načrti za ureditev potokov, potokov ter jame Golobine, sploh vsega vodovja v naši dolini že leže dalj časa v tih izdihu na županstvu. Vedno bolj postaja pereče vprašanje, kako naj bi se omejile, če ne povsem odpravile, vsakoletne pomladanske in jesenske povodnji, ki povzročajo zlasti vsem Pudoob, Nadlež, Dane, Podcerkev in deloma tudi drugim lepim naseljem, velikansko škodo, kajti v jeseni jam voda uničuje skromne, s težavo pridelane poljske pridelke, spomladi pa jim odplavlja rodovitno zemljo. Na županstvu bi se morali bolj zganiti, da bi to vprašanje spravili v pravi tir. Najprej bi bilo pač potrebno, da bi se županstvo obrnilo na okrajno načelstvo v Logatcu ter tam zaprosilo za uvedbo vodopravnega postopanja. Po načrtih bi znašali vsi regulacijski stroški okoli 950.000 Din. V prvi vrsti bi bilo potrebno, da bi se uredila jama Golobina, ki pri Danah požira vse vode doline in jih odpravlja dalje pod zemljo v Cerkljsko jezero.

Res je, da so na potu in ovirajo ureditve načrtov mnoge finančne in druge težave. Kriza pač tu posega globoko v gospodarstvo življenja našega kmeta, ki se mora v današnjih dneh boriti za kilo soli in dostikrat se mora zadovoljiti z najskromnejšo kmečko hrano. Nikjer ni nobenega zasluga. Odločilni faktorji in močje pa bi se morali pač pobrigati, da bi prišli v dolino, kjer je pred leti cvetela lesna industrija, vsaj kak zaslugek.

Deželni odbor je pred približno 25 leti skušal rešiti hidrotehnični problem Loške doline na praktični podlagi. Odredil je regulacijo Obrha ob izlivu v Golobino in je znižal za nekaj metrov Golobino, kakor tudi, da se je Golobina, ki je približno dolga 170 metrov, izčistila daleč v notranjost. Posledice so bile takoj vidne. Vode ob nalivih so se hitreje otekale in niso ljudje trpeli pred velikimi poplavi. Pokazalo pa se je zanjda leta, da se mora Golovina poglobiti še za najmanj dva in pol metra in na mnogih mestih razširiti. To vpoštevajo tudi novi načrti.

Stari ljudje pripovedujejo o silnih povodenskih katastrofah. Tudi mnogi spisi zgovorno pričajo o tem. Prave dneve strahote so prebivalci vsi Dane, Podcerkev, Kozariče, Šmarata, Pudoob, Viševk in Markovec, kakor tudi Starega trga in Loža doživljali ob povodnjah leta 1851 in 1872. O katastrofalni povodnji leta 1872 je na pr. poročalo okrajno glavarstvo v Logatcu ljubljanski deželni vladi, da je skoraj vsa dolina pod vodo, da so nižje ležeče stanovanjska in gospodarska poslopja v Nadlesku, Podcerkvi, v Danah, Viševku in drugod že izpraznjena in da voda še vedno narašča. Tudi starotško županišvo je 12. decembra 1872 poročalo glavarstvu, da voda še vedno ob silnih vetrovih narašča,

Preskrba brezposelnih in revežev po občinah

Prinašamo ta članek, ki ima marsikako dobro misel, da pokažemo, kako prestopa to vprašanje podeželski človek.

Današnja kriza in s tem spojena velika brezposelnost zlasti mladim še zdravih za delo sposobnih ljudi, daje občinam, ki so po zakonu iz leta 1896 dolžne skrbeti za ubože in brezposelne, — veliko skrbi. — Mnoge izmed teh občin imajo veliko število družin in samcev po tujih — zlasti industrijskih krajih, kjer nimajo posla, ter so primorani se obračati za podpore na svoje domovne občine. Te občine nimajo zadostnega kredita in sredstev, da bi mogle take reveže in brezposelne zadostno podpirati. Saj je velika večina kmetov danes zadolžena, ne more plačati svojih dolgov, tako tudi ne davščin. In če občina davščin ne prejme, tudi nima sredstev, da bi nudila denarne podpore. Večina teh ljudi je navezana na beračenje iz kraja v kraj, kar zelo kvarno vpliva na značaj teh revežev. Dogačajo se slučajni, da po cele družine hodijo iz kraja v kraj, kjer berači oče na eni, mati na drugi in otroci na tretji strani. Misli si moramo, kako kvarno vpliva vse to na značaj otroka, ki se že v zgodnji mladosti uči pohajkovati in beračiti. Kakšen bo uspeh tega, ko otroci dorastejo, si lahko vsak misli. Iz te krize bo nastala vrzel, ki jo leta in leta ne bo mogoče odstraniti. Zato je potrebno že danes odločno poseči vmes in takemu beračenju napraviti konec.

Vsaka občina naj ima skrb za preživljanje svojih občanov, ubožcev in brezposelnih z naravno prehrano in sicer na ta način, da se vsakemu preskrbi v domovni občini primerna zaposlitev, če ni drugače, pa le za hrano in stanovanje. Na ta način bi bilo doseženo dvojje: Občina bi imela kontrolno nad temi ljudmi, da se zaposlijo, da se pošteno prehranijo. Na ta način bi bilo odpomagano kmetu, kateri ima dovolj hrane, nima pa denarja; brezposelni ubožeč bi pa prišel do dovoljne preskrbe, ne da bi imel občutek, da uživa milost. Vseled take prehrane bi se odpravilo — danes tako razpaseno beračenje, preprečila bi se jetika, ki se žilobog zaradi nezadostne hrane, neprimernega vlažnega stanovanja tako širi. Vsaka občina bi morala pozvati svoje ljudi, ki so ubogi ali brezposelni, v svojo domovno občino in skrbeti takoj za primerno, zadostno prehrano in potrebno zaposlitev, prepovedati pa takoj vsako beračenje po hišah.

Okrajna načelstva naj bi takoj pozvala anketo županov, na kateri bi se potrebno razpravljalo o načinu, kako bi bilo to najbolje izvesti. Neke občine iz celjskega okraja je stavila kr. banski upravi v Ljubljani tozadevni predlog.

Povsem jasno je, da je mnogo brezposelnih, ki zares nimajo zasluga, dasiravno se trudijo, da bi ga dobili. Je pa mnogo takih, ki današnjo krizo izrabljajo v svoje namene, se nočejo poprijeti poštenega kmečkega dela, pa če bi bilo potrebno tudi le začasno za hrano in stanovanje. Mnogo takih prihaja na podeželske občine. Če mu ponudiš službo, je prvo vprašanje, koliko mu plačaš, — ali pa, da takega dela ni navajen. Tak odgovor vzbujajo v kmetu zavest, da tak človek podpore potreba ni. Kakor je doganjano, taki brezposelnji prihajajo beračiti v svoje občine, marveč beračijo po tujih občinah, kjer so neznani in kjer lahko natvzijo vsaktere izgovore dobrim ljudem.

Kakor rečeno: Beda je res velika, da pa ne bo večja, je potrebna nujna pomoč v tem pogledu. Nikdar še ni bilo tako potrebno v tem pogledu dobre organizacije, energičnih in pametnih ukrepov.

Poskrbimo za take, ki so ne po lastni krivdi prišli ob svoj vsakdanji kruh, dajmo jim to, kar skromen človek že iz ljubezni do svojega bližnjega pričakovati sme, ne podpiramo pa takih, ki hočejo na račun teh izrabljati današnji težak položaj. Ni še potrebno, da bi ljudje stradali, lepa in zdrava

da je Malnerčku razdejala žago, v Podcerkvi pa Blažu Hacetu in Matiji Znidaršču odnesla skednje. Prebivalci iz Pudoob in Kozariče so se morali izseliti.

Se sedaj stari ljudje v Pudoobu kažejo, kako visoko je nastopila takrat voda. Grozna leta povodnji so bila še tudi pozneje. Prvo leto po potresu se je velik del doline spremenil v pravcato jezero, ki je segalo od Zimca pri Rozini tja do Kozariče in višje tja do Markovca. Kdor pozna, kako je zgrajen most pri Pudoobu čez Obrh, si potem lahko predstavlja višino vode, ki je na mostu pokrila celo visoke brzojavne drovce.

Silne povodnje v dolini in tudi drugod so naposled zganile dunajsko vlado, da se je začela zanimati za hidrotehnične prilike in probleme doline in Krassa sploh. Deželna vlada in deželni odbor sta zato naprosila civ. inž. dr. Rafaela Vicentinija iz Trsta, da je začel v letih 1872 in 1873 proučevati hidrotehnične razmere doline, Cerkljskega jezera in Planinskega polja. Inž. Vicentini je imel težavno stališče, ker ni imel nikakih podatkov v hidrografičnem pogledu. Povpraševal je izkušene moze in izvedel obsežna lastna opazovanja. Za Loško dolino je dognal, da se je ob pomladanskih in jesenskih silnem deževju napolnil v 72 urah in da znaša globočina visoke vode do 3,80. Pri poplavih zajemajo vode okoli 690,6 ha rodovitne zemlje. Izračunal je, da vsebuje v jezero spremenjena dolina 26,242.800 kub. metrov (2 milijardi 624 milijonov in 800.000 hl). Za odtok teh ogromnih vodnih mas je potrebno najmanj 18 dni. Res je bilo, da so vode stale ob najhujših povodnjah po tri tedne. Napravil je nato načrt, katere dela bi bila nujno potrebna, da bi se preprečile povodenske katastrofe v naši dolini. Stroške je preračunal za večji načrt do 212.500 gid., za manjši pa na 122.500 gid.

Pozneje so hidrotehnične pojave naše doline proučevali še drugi strokovnjaki, toda stvar se ni mogla ganiti z mrtve točke. Pijonir za proučevanje kraskih razmer pok. Viljem Putiek pa si je pridobil neveljnih zaslug za našo dolino. Izračunal je, da znaša v dolini ob poplavi množina vode do 7 milijonov kub. m. Izdelal je podrobne načrte. Toda do realizacije ni prišlo. Šele l. 1899, po veliki povodenski katastrofi se je zadeva znova sprožila. Po prizadevanju takratnega župana pok. Antona Ponude in dežel. posl. pok. Ivana Modica z Lahovega je prišel deželni odbor stvarno proučevati načrte in l. 1902 so pričeli s prvimi deli. Dela pri Golobini so trajala več let in jih je vodil inž. Lampe. Kolavdacija vseh del je bila nato izvršena 7. maja. Izvrševala so se pozneje še nekatera dela. In skupni stroški za vsa regulacijska dela so znesli 16.975 K.

Toliko iz zgodovine o povodnjah v naši dolini, o regulacijskih načrtih in delih.

Ptuj

Zasačeni divji lovc. V lovskem revirju velepa. sestnika Pongrača v Dornavi so zasačili lovski čuvaji dva divja lovca, ki sta streljala fazane. Ko sta ju lovski čuvaji pozvala, naj se ustavita, sta odgovorila s strel iz lovskih pušk, ki so pa k sreči zgrešili svoj cilj. Končno se je orožnikom posrečilo aretirati enega od obeh ter ga spraviti v zaporo okrajnega sodišča. Zaplenili so mu lovsko puško in mnogo streliva.

Smrtna kosa. V 56. letu starosti je umrl v ukajšnji bolnišnici Ivan Hauptman, ključavničar iz Jerenine. Blag mu spomin, žalujočim naše globoko sožalje!

Davčne razprave. Mestni magistrat razglašja, da je seznam o davčnih osnovah zavezancev, katerih predmeti se bodo razpravljali pred davčnim odborom, razgrnjen na mestnem magistratu do 26. t. m. Razprave bodo 5, 6. in 7. sept. ob 8.

Bojeviti Amazonki sta se srečali blizu vojašnice v Vičavi. V hipu sta si bili v laseh. Za nametek je sunila druga prvo v Dravo z visokega obrežja. Neprostovalna kopol na zelo globokem mestu bi bila gotovo usodna, da nista prihitela potapljalci se na pomoč dva vojaka. Konec bo na sodišču.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek 25. avgusta: Opoldanski program odpade radi čiščenja antene. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Herfort: Slike iz narave (Pevce jeseni, Zimske noči). — 19.30 Akademski poklici. 20.00 Devizni predpisi in praktično gibanje (Vl. Murko). — 20.30 Prenos koncerta zdraviliške godbe iz Rog. Slatine. — 21.30 Pevski koncert g. Jožeta Gostiča, tenorista ljublj. opere: Sadko (R. Korsakov), Lakme (Delibes), Trubadur (Verdi), Rigoletto (Verdi), Turandot (Puccini), Mojstri pevci (Wagner). — 22.00 Prenos plesne glasbe iz kavarnе Zvezda. — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 26. avgusta: 12.15 Plošče. — Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Nekaj za starše (Pero Horn). — 19.30 Gospodinska ura (gdč. Humekova). 20.00 Plošče. — 20.30 Prenos iz Belgrada. — 22.30 Čas poročila, plošče.

Drugi programi

Petek, 26. avgusta.

Zagreb: 20.30 Belgrad. — 22.40 Lahka glasba. Milano: 20.45 Simfonični koncert. — Barcelona: 22.00 Vokalni in instrumentalni koncert. — 22.30 Koralni koncert. — 22.30 Plošče. — Stuttgart: 20.10 Nar. plesi, igra filharm. orkester. — 21.15 Prenos slušne slike iz Frankfurta. — 22.55 Plesna glasba. Toulouse: 20.45 Argentinski orkester. — 2

„NEON“ elektro reklamni in svetlobni zavod ZAGREB
Račkoga 8
specialni zavod za projektiranje in montažo Neonskih cevi in druge moderne razsvetljave
Izključna prodaja NEON-OSRAM-PHILIPS-proizvodov
Za prvovrstno kakovost in izdelavo jamči ime NEON-OSRAM-PHILIPS
Zahtevajte brezobvezne ponudbe

Mali oglasi

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Šivilja

za fina in priprosta dela gre na dom, gre tudi za pomočnico k šivilji. Pomočnice na upravo »Slovenca« pod »Šivilja« št. 12.277. (a)

Službo dobe

Vsaka beseda 1 Din

Kuharica

poštena, zmožna popolnoma samostojno voditi gospodinjstvo pri 16 članski obitelji, se sprejme takoj v stalno službo. Prednost imajo one izven Lj. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« št. 12.292. (b)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Morje — solnce!

Omiš — Split. Hotel »Jadrans«, penzion 39 do 55 Din. (r)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din

Krojači, šivilje,

nešivilje! Jesenski tečaj prirobovanja. Začetek 5. septembra. Vpisovanje takoj. Honorar znižan. — Krojno učilišče, Ljubljana, Šmartinska 24. (u)

Oblastv. koncesijonirana

šoferska šola

J. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska c. 31

Prihodnji redni tečaj se prične 1. septembra.

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

Popolno oskrbo

nudim dvema dijakoma v središču mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.279. (D)

Samostojna

gospa sprejme dijakinjo; vsa oskrba za 400 Din. Milka Požeg, Mišinska 7, Maribor. (D)

Dijaki-podeželani,

pozor! Zajutrek, kosilo, večerja, soba z elektriko in postrežbo, na razpolago lepa čitalnica s časopisi in igrami (zakurjena) za 680 Din mesečno v hotelu Tivoli. (D)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

Stanovanje

soba in kuhinjo, oddam s 1. septembrom. Predlovičeva 22, Moste, Egidijski Sušteršič. (č)

Stanovanje

dveh sob in kuhinje oddam 1. septembra. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 12.291. (č)

Prazno sobo

s kabinetom oddam s oktobrom solidni gospodini, ves dan odsotni. — Ogled od 2—3. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.275. (č)

Sobo

separirano, snažno, oddam solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.295. (č)

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Malo posestvo

v bližini Kranja naprodaj za zelo ugodno ceno. Natančne informacije daje Franc Sajovic, Gorenje pri Kranju. (p)

Dvorec

ali vilo, oziroma lepo hišo z velikim sadonosnikom in manjšim zemljiščem kupim. Ponudbe pod »Krasna lega« št. 12.260 na podružnico »Slovenca« v Celju. (p)

Majhno posestvo

na Črnučah ugodno naprodaj. Vprašati: Vič, Tržaška cesta 1. (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno proda v Zg. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« 12.297. (p)

Parcele

poleg kolodvora v Dev. M. v Polju prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 12.299. (p)

Vila

štiristanovanjska, z vsem komfortom, 20 let davka prosta, gospodarsko poslopje s stanovanjem, 1000 kvadr. metrov vrta, napredaj v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.298. (p)

Dve stanovanjski hiši velik industrijski objekt s stroji za obdelovanje lesa (z ali brez istih), gospodarsko poslopje, stavbene parcele itd. prodam skupno ali posamezno. Objekti so tik kolodvora gorenjske proge, prikladni za vsakovrstno industrijo. — Cena nizka, ojačevalni (dolgoročni) plačilni pogoji. Kot plačilo sprejemam tudi vloženo knjižico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12063. (p)

Priporočajte povsod

dnevnik

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

Dnevnik Slovenec

najbolje

informirani list!

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

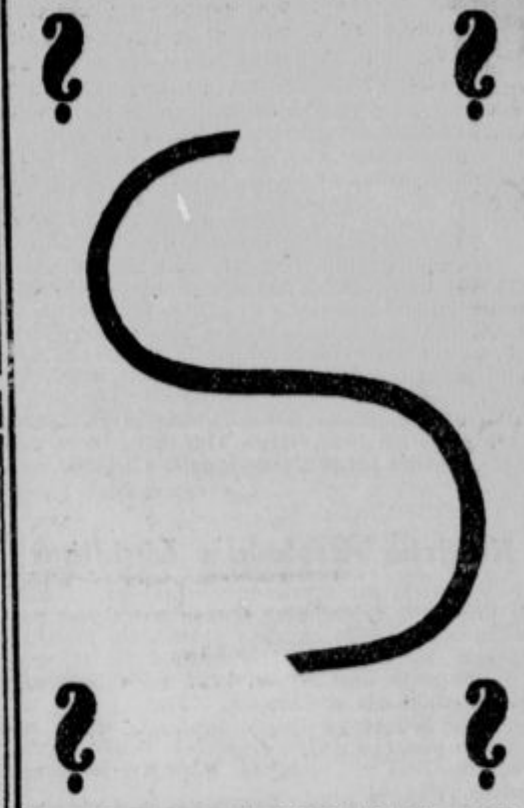
SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

SLOVENEČ

RAZPIS

Podpisana občinska uprava občine Loka pri Zidanem mostu, razpisuje oферno licitacijo za gradnjo novega vodovoda za vas Loko, katere se bo vršila na dan 28. avgusta 1982 ob 9 dopoldne v prostorih občinske pisarne v Loki pri Zidanem mostu.

Interesenti naj se zgledajo ob navedeni uri v občinski pisarni. Vsi tozadevni načrti in troškovnik je interesentom na vpogled istolam.

Občinski urad občine Loka pri Zidanem mostu, dne 22. avgusta 1982.

Kovač Peter, župan.

Sobno slikarstvo
Albert Špeletič
Ljubljana, Emonska cesta št. 25
Vzorci na vpogled. - Cene konkurenčne.

FOTOAPARATE

svetlobnih tvrdk Zeiss-Ikon. Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani Zabeležite cenik!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne

Telefonska številka 3030

Inserirajte

v

»Slovenca«!

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdke Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Gostilničarji, pozor!

Velika kredenca napredaj, kakor tudi dve kompletne spalnici, slike itd. Aleksandrova cesta 17 — vila. (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Ko je nevarnost minila,

je John Fry, ki se je spričo mojega klica prestrašeno odmaknil od Smilera, kakor da bi bil zdrsnil po oljnatih tleh, pristopil topo in čemerno k meni, kajti od mokrega ležišča na vresju so ga vse kosti bolele.

»Prav majhno zahvalo si zaslužil, dečko, četudi moja žena še ne bo vdova. Kako bi jo le ti prehranil z otrokom vred, če ga kedaj dobi? Po

pravici si zaslužil, da bi te zgrabil in treščil na to Doonsko stezo. Prej ali slej boš doživel kaj takega, če boš tako ravnal.«

Samo to je rekel, namesto, da bi se bil zahvalil Bogu za rešitev. Kajti, če je le kedaj trepetal kdo od strahu in je bil pripravljen zahvaliti se Bogu za karkoli že, je bil to John Fry pred komaj petimi minutami.

Jaz mu vkljub temu nisem ugovarjal, temveč me je bilo samo sram pred samim seboj; kmalu sva našla Peggy in Smilera, ki sta bila dobro založena že malo pred nama na polji proti domu. Kajti pasla sta se, kjerkoli sta nalezela na dobro travo. Vesela sta bila, ko sta naju zagledala — ne morda od veselja, da bosta morala nositi breme, temveč zato, ker konj (nalik ženski) ne more biti sam.